

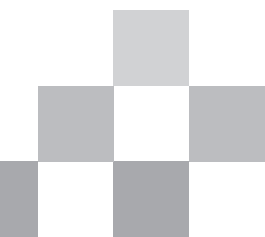
**A Z
M S Z H
S T R A T É G I Á J A
2 0 0 7 – 2 0 1 0**

Az MSZH stratégiája

2007–2010

TARTALOMJEGYZÉK

I. BEVEZETÉS	3
1.1. Előzmények	3
1.2. Küldetésnyilatkozat	4
1.3. Stratégiánk kapcsolódásai	6
1.4. Stratégiánk pillérei	9
II. HELYZETELEMZÉS	11
2.1. Szabadalmi oltalom.....	13
2.2. Védjegy- és mintaoltalom.....	18
2.3. Szerzői jog.....	22
2.4. Jogsabály-előkészítés és szakdiplomácia	23
2.5. Innovációtámogatás.....	26
2.6. Intézményműködtetés.....	30
2.7. SWOT-elemzés	34
III. CÉLÁLLAPOT – JÖVŐKÉP 2010-RE	36
IV. STRATÉGIAI CÉLOK – AKCIÓK, LÉPÉSEK	37
4.1. Megújuló hatósági profil.....	37
4.2. Ügyfélbarát szabályozás és proaktív szakdiplomácia	43
4.3. Innovációtámogatás és versenyélénkítés.....	48
4.4. Feladatvezérelt, hatékony hivatali működés	53
V. MEGVALÓSÍTÁS ÉS MONITORING	56
RÖVIDÍTÉSEK JEGYZÉKE	58

I. BEVEZETÉS

1.1. Előzmények

A Magyar Szabadalmi Hivatal (a továbbiakban: MSZH vagy Hivatal) a szellemi tulajdon védelméért felelős kormányhivatal, amely a találmányi szabadalmakról szóló 1895. évi XXXVII. törvénycikk 23. §-a alapján jött létre 1896-ban. A Hivatal jogállására, gazdálkodására, feladat- és hatáskörére vonatkozó részletes, jelenleg hatályos szabályokat a találmányok szabadalmi oltalmáról szóló 1995. évi XXXIII. törvény (Szt.), továbbá a központi államigazgatási szervekről, valamint a Kormány tagjai és az államtitkárok jogállásáról szóló 2006. évi LVII. törvény (Ksztv.) tartalmazza. Az MSZH-t ez utóbbi törvény értelmében a Kormány irányítja, felügyeletét [8/2006. (XII. 23.) ME rendelet 1. § f) pont] a gazdasági és közlekedési miniszter látja el.

Az Szt. 115/G. §-a a Hivatal feladat- és hatáskörébe tartozó feladatok főbb csoportjait a következőkben jelöli meg:

- a) az iparjogvédelmi hatósági vizsgálatok és eljárások lefolytatása;
- b) a szerzői és a szerzői joghoz kapcsolódó jogokkal összefüggő egyes feladatok ellátása;
- c) az állami dokumentációs és információs tevékenység a szellemi tulajdon területén;
- d) a szellemi tulajdon védelmét szabályozó jogszabályok előkészítésében való részvétel;
- e) a szellemi tulajdon védelmére irányuló kormányzati stratégia kidolgozása és érvényesítése, az ehhez szükséges állami intézkedések kezdeményezése, illetve végrehajtása;
- f) a szellemi tulajdon területén folyó nemzetközi, illetve európai együttműködés szakmai feladatainak ellátása.

Az MSZH feladat- és hatásköre nem korlátozódik csak a szabadalmi hatósági vizsgálatok és eljárások lefolytatására, hanem kiterjed valamennyi iparjogvédelmi oltalmi formára, így a védjegyek és a földrajzi árujelzők, a használati és a formatervezési minták, a növényfajták oltalmára, a gyógyszerek és a növényvédő szerek kiegészítő oltalmára, a félvezető termékek topográfiájának oltalmára, valamint a szerzői jogra. Az Szt. hatodik része mellett a Hivatal Alapító Okiratában, illetve Szervezeti és Működési Szabályzatában található meg az MSZH feladat- és hatáskörének részletes kifejtése.

Magyarország 2003. január 1-jével sikeresen csatlakozott az Európai Szabadalmi Egyezményhez (az ESZE-hez), és vált az Európai Szabadalmi Szervezet (ESZSZ) tagállamává. A Hivatal 2003 óta ellátja az európai szabadalmi rendszer működtetéséből a nemzeti szabadalmi hatóságra háruló tagállami feladatokat. Magyarország 2004. május 1-jével vált az Európai Unió tagállamává. A csatlakozás folytán az MSZH részt vállal a közösségi oltalmi rendszerek (a közösségi védjegy-, formatervezésiminta-, növényfajta-oltalmi rendszer, valamint a földrajzi árujelzők közösségi oltalmi rendszere) működtetéséből fakadó feladatok ellátásában.

Nemzeti iparjogvédelmi hatóságként a Hivatal közreműködik a következő nemzetközi szerződések alapján létrehozott globális bejelentési, illetve lajstromozási rendszerek működtetésében: Szabadalmi Együttműködési Szerződés (*Patent Cooperation Treaty*, PCT), a védjegyek nemzetközi lajstromozásáról szóló Madridi Megállapodás és az ahhoz kapcsolódó Jegyzőkönyv (az ún. madridi rendszer), az ipari minták nemzetközi lététbe helyezéséről szóló Hágai Megállapodás, az eredetmegjelölések oltalmáról és nemzetközi lajstromozásáról szóló Lisszaboni Megállapodás.

Az MSZH 2005-ben dolgozta ki középtávú, az évtized második felére vonatkozó intézményi stratégiáját. A stratégia kimunkálásának szükségességét a nemzetközi és a hazai környezet változásai, az intézmény előtt álló új kihívások, a belülről vezérelt, tudatos reformok, valamint az erőforrások hatékonyabb felhasználása iránti igények indokolták. A 2005. évi hivatali stratégia öt fő cselekvési és fejlesztési irányt határozott meg: 1. új hatósági és nemzetközi szerepek és pozíciók érvényesítése a magyar nemzetgazdaság versenyképességének növelése érdekében; 2. a hazai innováció támogatása a minőségi szolgáltató hivatali jelleg kiépítése és megerősítése révén; 3. a feladatvezérelt, hatékony hivatali működés biztosítása; 4. a tudástőke személyi és szervezeti tudatossággal való fejlesztése és hasznosítása; 5. az informatikai és kommunikációs eszközvagyon célkövető és összehangolt menedzselése. E stratégia kijelölte továbbá a jövőképhez kapcsolódóan a súlyponti beavatkozási területeket. A stratégiai célkitűzések figyelembevételével történt meg a 2006. és 2007. évben az intézkedési tervként funkcionáló, konkrét feladatokat kijelölő éves hivatali munkaterv kidolgozása és megvalósítása.

E stratégiai dokumentum a 2005 és 2008 közötti periódusra vonatkozó stratégia továbbfejlesztéseként a 2007 és 2010 közötti időszakra fogalmazza meg a Hivatal küldetését a statútumában és az Alapító Okiratában foglaltak figyelembevételével. Meghatározza a stratégiai pilléreket, valamint a helyzetelemzésből kiindulva, a célállapotként fölrajzolt jövőképet szem előtt tartva részletezi a stratégiai feladatokat. A Hivatal középtávú stratégiáját a közszolgáltatóság, a hatékonyság, a transzparencia és a jövőtudatosság szempontjai hatják át.

1.2. Küldetésnyilatkozat

A Magyar Szabadalmi Hivatal küldetése, hogy a szellemi tulajdon védelmének kormányzati központjaként és minőségi szolgáltatásokat nyújtó hatóságaként hatékonyan működtesse és kiegyensúlyozottan fejlessze a tudásalapú, innovatív és versenyképes gazdaság fejlődéséhez szükséges iparjogvédelmi és szerzői jogi rendszert.

Küldetésünket – a kormányprogrammal és a GKM-nek a 2007 és 2010 közötti időszakra szóló stratégiájával összhangban – az a felismerés határozza meg, hogy a szellemi tulajdon védelme a vállalkozásbarát és innovációt serkentő *üzleti környezet kulcsfontosságú elemévé*, alapvető *versenyképességi kérdéssé* vált. Az MSZH célja, hogy a műszaki szellemi alkotások és a versenyben használatos árujelzők iparjogvédelmi oltalmát, valamint az irodalmi, tudományos és művészeti alkotások (és a hozzájuk kapcsolódó teljesítmények) szerzői jogi védelmét a *nemzeti tudományos, kutatás-fejlesztési és innovációs rendszer* stratégiai jelentőségű, *integráns részévé tegye*. Küldetésünket a *nemzetközi kiválóság, az intenzív európai együttműködés* és az *üzleti hatékonyság* koordinátarendszerében teljesítjük. A szellemi tulajdont óvó szabályozásnak és intézményrendszernek *hozzá kell járulnia* a magas hozzáadott értéket termelő – csúcstechnológiai – húzóágazatok kibontakozásához és fejlődéséhez, *javítania kell* a hazai kreatív ipar piaci lehetőségeit.

Az MSZH hatósági tevékenységének perspektíváit az átalakuló globális és európai rendszerekből adódó *új, illetve megváltozott feladatok*, valamint a kiváló minőségű, a vállalkozások jogbiztonságát garantáló és kellően differenciált hatósági szolgáltatások iránt jelentkező, egyre erőteljesebb *ügyféligények* jelölik ki.

A szellemi tulajdon területét jellemző nemzetközi és európai együttműködésben a partnerségre építő *hálózatos modellek* támogatásával kell szolgálnunk a hazai iparjogvédelmi és szerzői jogi infrastruktúra megőrzéséhez és továbbfejlesztéséhez fűződő nemzeti érdeket.

Meghatározó stratégiai irányt képez a korszerű eszközök alkalmazására építő szellemi tulajdon-védelmi *tájékoztatási, oktatási és promóciós politika*, amelynek rendeltetése a szellemi tulajdon társadalmi (el)ismertségének és elfogadottságának javítása, a kutatóhelyi ismeretek, illetve a vállalkozói kultúra e tárgykörben történő célirányos gazdagítása. Elengedhetetlen a szellemi tulajdoni *jogsértések (kalózkodás, hamisítás) elleni fellépés* koordinációjának javítása.

Az alapvető stratégiai célkitűzések – az MSZH küldetésének – megvalósítását kell szolgálnia az európai és nemzetközi követelményekhez igazodó, korszerű szabályozás áttekinthetőbbé, koherensebbé tételének és további áramvonalasításának, valamint a kormányhivatalként működő MSZH intézményi hatékonyságát javító intézkedéseknek. Ez utóbbiakhoz a szervezet további – a közigazgatási reformhoz igazodó – *dinamizálására és korszerű működtetésére* éppúgy szükség lesz, mint az intézményi gazdálkodás *kiszámítható feltételek* közé helyezésére, a hivatali tudástőkét megőrizve gazdagító, távlatos *humán erőforrás-fejlesztésre*, valamint az informatikai és kommunikációs *eszközvagyon* célkövető és összehangolt menedzselésére.

1.3. Stratégiánk kapcsolódásai

1.3.1. Kapcsolódás a kormányprogramhoz

Versenyképesség és innovációbarát környezet

A Magyar Köztársaság Kormányának programja – az „Új Magyarország” program – a szellemi tulajdon védelmét az innovációbarát jogi és gazdasági környezet kulcsfontosságú elemeként jelöli meg. A szellemi tulajdon hatékony védelme világszerte versenyképességi kérdéssé vált. A magas hozzáadott értéket termelő húzóágazatok csak a szellemi tulajdont óvó szabályozás és intézményrendszer segítségével tudnak kibontakozni és fejlődni. Sőt, ezek a csúcstechnológiai ágazatok valójában az új szellemi termékek jogi oltalmát biztosító szellemi tulajdon-védelemre épülnek, a köré szerveződnek. Ahogy a kormányprogram is hangsúlyozza: *„a minden korábbinál gyorsabban fejlődő világ kihívásaira”* csak *„folyamatos innovációval”* lehet megfelelni. Ehhez olyan *„nemzeti tudományos, kutatás-fejlesztési és innovációs rendszert”* kell létrehozni, *„amely a nemzetközi kiválóság és az üzleti hatékonyság szempontjainak egyaránt megfelel.”*

A kormányprogram szerint mindehhez ösztönözni kell *„a működő tőke beáramlását”* a *„magyar mérnöki tudásra és tehetségre épülő”* 6-7 húzóiparágban, illetve elő kell mozdítani *„a magyar vállalatok nemzetközi tudományos és technológiai együttműködését, a külföldi vállalatok hazai kutatás-fejlesztési és innovációs beruházásait”*. *„A hazai kreatív ipar piaci lehetőségeit”* szintén javítani kell.

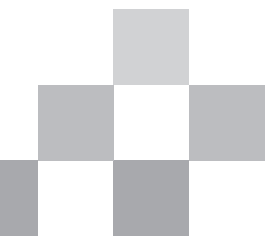
A szellemi tulajdon hatékony hasznosítása

A szellemi tulajdon védelmét a kormányprogram e célok szolgálatába állítja. A program szerint *„támogatjuk az iparjogvédelmi oltalom megszerzését, megújítását, fenntartását, védelmét és a jogérvényesítést, valamint a hazai vállalkozások számára fontos külföldi technológiák átvételét, importját”*. Ennek jegyében *„olyan szabályozást alakítunk ki, amely előmozdítja a szellemi tulajdon hatékony hasznosítását.”*

1.3.2. Kapcsolódás a GKM stratégiájához

Eszköz a gazdaság dinamizálásához

A GKM stratégiája elsősorban a gazdaság dinamizálásában számol a szellemi tulajdonnal és az MSZH-val. Az MSZH-tól annak a stratégiai szerepkörnek a betöltését várja, hogy a szellemi tulajdon védelmének biztosításával járuljon hozzá az innováció és a K+F ösztönzéséhez.

Jogbiztonság a szellemi javak védelmében

A GKM stratégiája emellett a vállalkozásbarát üzleti környezet fontos elemeként jelöli meg, hogy „a jogbiztonságot növelő szabályozás erősítésekor fókuszálni kell a szellemi tulajdonjogok védelmére.”

1.3.3. A szellemi tulajdon a TTI-stratégiában

Szellemi tulajdon: központi szerepkörben

A Kormány középtávú – a 2007 és 2013 közötti időszakra szóló – tudomány-, technológia- és innovációpolitikai (TTI-) stratégiájának [1023/2007. (IV. 5.) Korm. h.] szerves része a szellemi tulajdon védelme. A TTI-stratégiából adódó számos feladat végrehajtásáért az MSZH is felel.

Szellemitulajdon-védelmi akciók a TTI-stratégiában

A TTI-stratégia – egyebek mellett – célul tűzi ki a szellemi tulajdon védelmének előmozdítását egyrészt a külföldi oltalomszerzés támogatásával, másrészt a kkv-k körében a VIVACE program segítségével. Kiterjed a TTI-stratégia a költségvetési kutatóhelyek szellemi vagyonának felmérésére, értékelésére és hatékony hasznosítására. Ehhez ösztönözni kívánja a kutatóhelyeket, hogy saját szellemitulajdon-kezelési stratégiát dolgozzanak ki. A stratégia felöleli az innovációmenedzsment ismereteinek – a szellemi tulajdonra is kiterjedő – terjesztését, a K+F+I társadalmi elfogadottságának javítását éppúgy, mint a szellemi tulajdon szempontjainak fokozott érvényesítését a pályázati rendszerek működtetésében.

1.3.4. Egyéb stratégiai kapcsolódások

A szellemi tulajdon szerteágazó, a gazdaság egészét átszövő természete folytán stratégiánk számos kormányzati programmal, stratégiai iránnyal, szakpolitikai törekvéssel érintkezésbe lép. A teljesség igénye nélkül a következők emelhetők ki.

A szellemi tulajdon erős európai integrációs meghatározottsága folytán proaktív szakdiplomáciánk számára a *Kormány Európa-politikai stratégiája* [2147/2007. (VIII. 8.) Korm. h.] jelöli ki a fő irányokat.

Hatósági működésünk és informatikai infrastruktúránk fejlesztéséhez fontos igazodási pontokat adnak az *elektronikus közigazgatás* kormányzati programjai.

A szellemitulajdon-jogok hatékony érvényesítéséhez szükséges feltételek megteremtésére irányuló és a hamisítás visszaszorítását célzó törekvéseink szorosan illeszkednek a *Kormány „Új rend és szabadság” programjához*.

1.3.5. Kitekintés európai és globális stratégiákra

A jövő forгатókönyvei

A globalizáció, az információs társadalom, a technikai fejlődés számos eredménye, a szellemi tulajdon-védelmi rendszer több belső ellentmondása és más szakpolitikákkal kialakuló konfliktusos viszonya, valamint az innovációs és versenyképességi politikák szempontjából történő felértékelődése világszerte intenzív jövőkutatásra és stratégiaalkotásra készítette az iparjogvédelemért és a szerzői jogért felelős intézményeket. Globális és európai fórumokon, valamint nemzeti szinten is sorra készülnek a szellemi tulajdon jövőjének forгатókönyvei. A szellemi tulajdont jellemző intenzív nemzetközi és európai együttműködés valósággal kikényszeríti, hogy stratégiánkat e forгатókönyvek tudatos figyelembevételével alakítsuk.

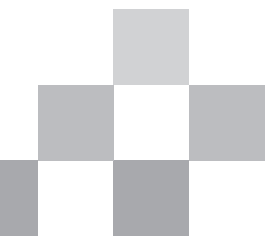
Globális törekvések

Az ENSZ szellemi tulajdonra szakosított intézményében, a *Szellemi Tulajdon Világszervezetében* (a WIPO-ban) természetesen a globális kihívások – főként az információs társadalommal, a biológiai és a kulturális sokféleséggel, a nemzetközi harmonizációval és a fejlődő országok igényeivel kapcsolatos kérdések – állnak az érdeklődés homlokterében.

A *Kereskedelmi Világszervezet* (WTO) *TRIPS-Tanácsában* a szellemi tulajdon kereskedelmi összefüggései uralják a napirendet. Fontos stratégiai irányt képez a közegészségügyi problémák megoldásának a szellemi tulajdon-védelmi eszköztárral (pl. kényszerengedélyezés útján) történő elősegítése, valamint a földrajzi árujelzők nemzetközi védelmének továbbfejlesztése.

Figyelmet érdemlő fejlemény, hogy a szellemi tulajdon kérdései immár felkerültek a WHO és az UNESCO napirendjére is. Az előbbi a közegészségügy, az innováció és a szellemi tulajdon összefüggéseivel foglalkozó kormányközi munkacsoportot alakított, valamint e témában globális stratégiát és akcióttervet dolgozott ki. Az utóbbi pedig a kulturális sokszínűségről a közelmúltban elfogadott egyezményében juttatott fontos szerepet a szellemi tulajdonnak.

Stratégiai jelentőségű az amerikai, a japán és az európai szabadalmi hivatal között kialakult – ún. trilaterális – együttműködés. A fejlett ipari országok kapcsolatrendszerében pedig a szellemi tulajdon-jogok megsértése – a kalózkodás és a hamisítás – elleni küzdelem emelkedett a prioritások közé (pl. az ún. *Anti-Counterfeiting Trade Agreement* tervezete formájában). E témával az OECD is kiemelten foglalkozik.

Európai jövőképek

Az *Európai Szabadalmi Hivatal* (ESZH) 2007 nyarán publikálta „*Scenarios for the Future*” című tanulmánykötetét, amely 2025-ig terjedő időhorizonton tesz kísérletet a szellemi tulajdon jövőjének felvázolására. Négyféle forgatókönyvvel számolnak aszerint, hogy a szellemi tulajdon védelmének alakításában a figyelembe vehető tényezők közül hosszabb távon melyiknek jut végül meghatározó szerep: a geopolitikai erőknek, a piaci mechanizmusoknak, a tudásra épülő társadalom igényeinek vagy a technológiai fejlődés „öntörvényeinek”.

Az Európai Unióban a szellemi tulajdontól elsősorban a Lisszaboni Stratégia megvalósításához várnak érdemi hozzájárulást. Az integrált európai szabadalmi bíraskodás és a közösségi szabadalom bevezetését az Európai Bizottság épp azért tartja napirenden, hogy a szabadalmak valóban mozdítsák elő az innovációt, és ezáltal javítsák Európa versenyképességét. Az EU „*Broad-based innovation strategy*”-je szintén épít a szellemi tulajdonvédelmi eszközrendszer alkalmazására. Az Európai Tanács 2006. decemberben és 2007. márciusban elfogadott következtetései pedig arra hívták fel a Bizottságot, hogy 2008-ban terjesszen elő átfogó szellemi tulajdonvédelmi stratégiát. A szerzői jog terén az Európai Unió hangsúlyos törekvése az egységes piaci szempontok összeegyeztetése a kulturális sokféleség megőrzésének igényével. A szellemi tulajdon immár a *közös kereskedelempolitika egyik központi elemévé vált*, és nagyban befolyásolja az EU számos más (pl. agrár- vagy közegészségügyi) politikájának alakulását is.

Nemzeti kezdeményezések

Az említett tényezők hatására nemzeti szinten is sorra születnek a szellemi tulajdonvédelmi (vagy szabadalmi) stratégiák. Az USA szabadalmi hivatala 2007 tavaszán tette közzé 2010-ig szóló stratégiai tervét. Az Egyesült Királyságban 2006 végén készült el – kormányzati felkérésre – a szellemi tulajdon helyzetét feltérképező és a továbbfejlesztés irányait több mint ötven ajánlás formájában kijelölő *Gowers*-jelentés. Hasonló munkával találkozhatunk több más európai államban (pl. Dániában, Franciaországban és Hollandiában) is. E nemzeti stratégiák szintén kínálnak – megfelelően adaptálható – példákat és mintákat; amolyan stratégiai „*best practices*”-ként vehetők figyelembe.

1.4. Stratégiánk pillérei

Az MSZH küldetésének és jövőképeinek megvalósítása több stratégiai területen követel meg összehangolt előrelépést. E stratégiai területeket az MSZH-nak a 2005 és 2008 közötti időszakra kidolgozott – korábbi – középtávú stratégiája is azonosította. A stratégiai célkitűzések továbbvitelét, illetve felülvizsgált megújítását továbbra is ezeken a stratégiai területeken indokolt előirányozni, ami csupán e területek határvonalainak kisebb – a lényegét nem érintő – kiigazítását igényelte.

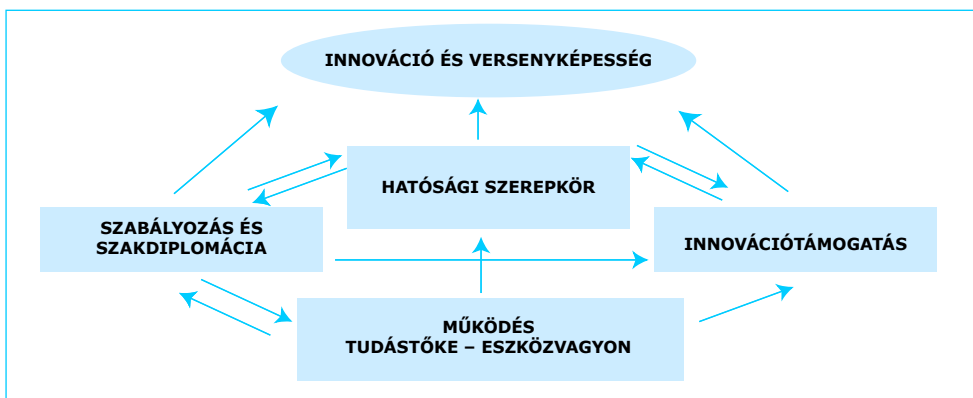
Az említett fő cselekvési és fejlesztési irányok a következők:

1. a magyar nemzetgazdaság versenyképességének javításához hozzájáruló, *megújuló hatósági profil* – az európai és a nemzetközi együttműködés követelményei szerint, az ügyfelek differenciált igényeinek szolgálatában;
2. világos, *ügyfélbarát szabályozást* célzó jogszabály-előkészítés, valamint az európai és globális feltételrendszert a nemzeti érdekekkel összhangban alakító – a proaktív gazdasági diplomáciához illeszkedő – *sikeres szakdiplomácia*;
3. a hazai innováció támogatása és a versenyt élénkítő *eszköztár gyarapítása a minőségi szolgáltató hivatali jelleg* megerősítésével;
4. *feladatvezérelt, hatékony hivatali működés* a megújuló magyar közigazgatásban; az ehhez szükséges intézményi *tudástőke* személyi és szervezeti tudatossággal történő fejlesztése és hasznosítása, továbbá az informatikai és kommunikációs *eszközvagyon* ennek érdekében álló – célkövető és összehangolt – menedzselése.

Mindezek alapján stratégiánk pillérei a következők:

1. **hatósági szerepkör,**
2. **szabályozás és szakdiplomácia,**
3. **innovációtámogatás,**
4. **működésfejlesztés.**

Stratégiánk pillérei az innováció és versenyképesség szolgálatában

II. HELYZETELEMZÉS

Szellemi tulajdon

A szellemi tulajdon biztosítja a kutatási és fejlesztési ráfordítások, a csúcstechnológiai ágazatokba és a kulturális iparba irányuló befektetések, valamint a marketinghez és a fogyasztói bizalom megőrzéséhez szükséges kiadások megtérülését. A szellemi tulajdon *időleges monopolhelyzetet teremt*, kizárólagos hasznosítási, használati, felhasználási jogot nyújt. Másfelől a szellemi tulajdon kiaknázására kötött hasznosítási, használati, felhasználási (licencia-) szerződések a *szellemi javak forgalmának alapvető jogi eszközei*, amelyek nélkül aligha valósulhatna meg a *technológia transzferje* vagy például a *franchising*. A szellemi tulajdon: az innováció táptalaja és védőburka, olaj a versenyképesség motorjához.

A szellemi tulajdonnak hagyományosan két fő kategóriáját különböztetik meg:

- az iparjogvédelmet és
- a szerzői jogot.

Az iparjogvédelem a műszaki szellemi alkotások, valamint az áruk és a szolgáltatások megkülönböztetésére szolgáló megjelölések (röviden: az árujelzők) számára ad oltalmat, jogi védelmet.

A műszaki szellemi eredmények oltalmazására szolgál:

- a szabadalom;
- egyes termékek kiegészítő oltalma;
- a növényfajta-oltalom;
- a használati minták oltalma;
- a formatervezési minták oltalma;
- a mikroelektronikai félvezető termékek topográfiájának oltalma.

Az árujelzők jogi védelmére hivatott:

- a védjegyoltalom;
- a földrajzi árujelzők (földrajzi jelzések és eredetmegjelölések) oltalma.

A szerzői jog részesíti védelemben az irodalmi, tudományos, művészeti alkotásokat, valamint – az ún. szomszédos avagy kapcsolódó jogok révén – a felhasználásukhoz kapcsolódó teljesítményeket. Ez utóbbi jogok a következőket illethetik meg:

- előadóművészek;
- hangfelvétel-előállítók;
- műsorsugárzó (rádió- vagy televízió-) szervezetek;

- filmelőállítók;
- adatbázis-előállítók.

Az iparjogvédelem és a szerzői jog valamennyi felsorolt formáját nemzetközi egyezmények is szabályozzák (a szerzői joghoz kapcsolódó egyes jogok kivételével). Az Európai Unió jogszabályai is kiterjednek – a használatiminta-oltalom kivételével – az előzőekben említett összes kategóriára. Ezekkel az *európai közösségi normákkal* a magyar iparjogvédelmi, illetve szerzői jogi jogszabályok 2004. május 1-je óta *teljes összhangban állnak*.

A szerzői jogi védelem nem függ alakiságok teljesítésétől, valamely hatóság elismerő vagy regisztráló döntésétől: *a szerzőt a mű létrejöttétől kezdve megilleti a szerzői jogok – a személyhez fűződő és a vagyoni jogok – összessége*. Ezzel szemben az *iparjogvédelmi oltalom hatósági döntéssel keletkezik*, amelyet – az eljárás jellegéhez igazodó mértékben – annak vizsgálata előz meg, hogy a bejelentett megoldás, illetve árujelző megfelel-e a törvényben előírt feltételeknek, az oltalmazhatóság kritériumainak. Szintén hatósági feladat a szóban forgó iparjogvédelmi jogokkal kapcsolatos *egyes jogviták rendezése, e jogok nyilvántartása és a velük összefüggő hatósági tájékoztatási feladatok* ellátása.

A szerzői jogi védelem az alkotást a szerző szellemi tevékenységéből fakadó egyéni, eredeti jellege alapján illeti meg. Ha ez az egyéni, eredeti jelleg (ami a jogi védelem előfeltétele) megvan, szükségképpen nincs ok arra, hogy a szabályozás egymással versengő oltalmi igényeket rangsoroljon. Az iparjogvédelmi oltalom feltétele azonban az újdonság megléte, illetve a korábbi jogokkal való ütközés hiánya: ez az egymással versengő *oltalmi igények rangsorolását, a szellemi teljesítmények összevetését és a szerzett jogok feletti örködést teszi szükségessé*. E feladatok az iparjogvédelmi hatóságokra hárulnak: e hatóságok döntései keletkeztetik és szüntetik meg az iparjogvédelmi jogosultságokat.

Az MSZH: a szellemi tulajdon védelméért felelős kormányhivatal

Az MSZH – a szellemi tulajdon védelméért felelős kormányhivatalként – *több mint 550, jogszabályban előírt közfeladatot lát el*. Az európai és a közösségi oltalmi rendszerhez való csatlakozás hatásaként 2003 óta *több mint 20 új ügytípussal bővültek* a Hivatal feladatai (pl. az európai szabadalmakkal kapcsolatos lajstromvezetés, az európai szabadalmi bejelentések továbbítása, az európai szabadalmak fordításaival kapcsolatos ügyintézés, a közösségi védjegybejelentések továbbítása, a szenioritással kapcsolatos ügyintézés). Másrészt az integráció a korábbi hatósági feladatok teljesítése során is *többleterőfeszítéseket igényel, illetve közvetlenül adódnak feladatok az irányadó nemzetközi, illetve európai rendelkezésekből is*. Például a *kutatandó állomány megkétszereződését* jelentette, hogy az MSZH-nál vizsgált védjegybejelentéseknél a korábbi jogokra vonatkozó kutatást ki kellett terjeszteni a közösségi védjegyekre; emellett a Hivatal védjegykutató munkát végez a közösségi védjegyekért felelős Belső Piaci Harmonizációs Hivatal (BPHH, OHIM) részére.

Sajnálatos módon széles körben elterjedt az a felszínes és leegyszerűsítő szemlélet, amely egy iparjogvédelmi hatóság összteljesítményét csupán a nemzeti úton benyújtott szabadalmi bejelentések számán méri le. Hibás ez a megközelítés egyfelől azért, mert az *iparjogvédelmi hatóságnak* – a promóción, az ügyfélbarát szolgáltatásokon, a tanácsadáson és az ismeretterjesztésen túl – *nincsenek eszközei a szabadalmi bejelentések számának befolyásolására*. De még inkább elhibázott ez a szemlélet azért, mert valamely nemzeti iparjogvédelmi hatóság teljes ügyterhe – akár csak hatósági, azon belül akár csak szabadalmi ügyterhe – ennél jóval több ügýtípusból tevődik össze, és ezért *a hivatali teljesítmény is csak a valós – igen sokrétű – feladatok tükrében mérhető* pontosan.

Az MSZH teljesítményét jellemző ügyteher igen sokféle ügýtípusból, sokfajta feladattól tevődik össze. A hivatali ügyteher nagyságrendjét jelzi, hogy *2006-ban a konkrét intézkedéssel érintett ügyek mennyisége meghaladta a 144 ezret*. A nemzeti úton érkezett ügyek száma elérte az 5600-at, a nemzetközi együttműködések keretében érkezett ügyek száma 6600 volt, és közel 70 ezer kutatási jelentés készült a közösségi védjegybejelentésekre vonatkozóan. *A nyilvántartott oltalmak száma meghaladta a 214 ezret*. Több mint 7300 volt a lajstrombejegyzés alapjául szolgáló kérelmek száma. Továbbá közel 20 ezer esetben adott a Hivatal általános tájékoztatást iparjogvédelmi kérdésekben.

2.1. Szabadalmi oltalom

2.1.1. A szabadalom intézményének helye és helyzete a világban

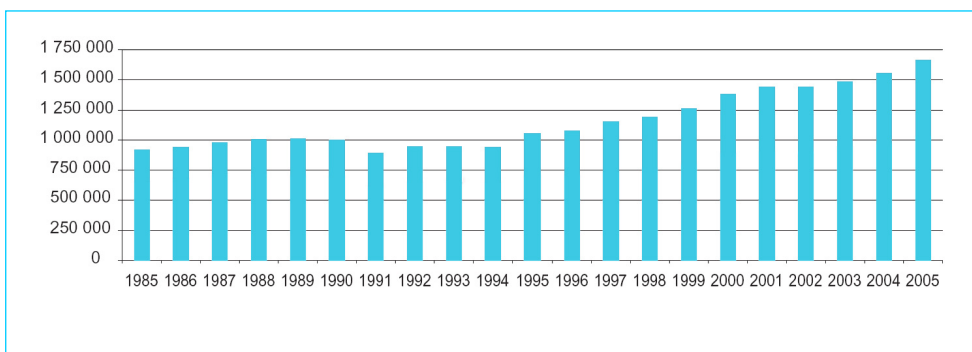
A szabadalommal az állam meghatározott időre kizárólagos hasznosítási jogot ad a szabadalom jogosultjának a találmány tárgyára. A szabadalmi rendszer alapvető rendeltetése, hogy biztosítsa a kutatási-fejlesztési ráfordítások megtérülését, előmozdítsa a találmányok nyilvánosságra hozatalát és megvalósítását, valamint ösztönözze az alkotó tevékenységet. Ezt az utánzás időleges tiltása révén, jogilag védett hasznosítási pozíció megteremtésével éri el. A szabadalmi rendszer azon a kényes egyensúlyon alapul, amely egyfelől az innováció ösztönzésének szempontjai, másfelől a versenypolitikai és egyéb (pl. közegészségügyi) megfontolások között alakulhat ki.

A szabadalom napjainkban „világsiker” és egyben – valamennyire – saját sikerének áldozata is. A globalizáció, a nemzetközi verseny és a növekvő üzleti aktivitás egyre fontosabbá teszi a kutatás-fejlesztési és innovációs eredmények jogi védelmét. A jelenleg érvényes hivatali stratégia nyitó évében, 2005-ben 1,6 millió szabadalmi bejelentést nyújtottak be világszerte; ebből 136 ezer volt a PCT keretében benyújtott nemzetközi bejelentés. A már korábban is nagy szabadalmi aktivitású USA, Japán és Európa mellett más, dinamikusan fejlődő országok (Kína, Dél-Korea, India) szabadalmi tevékenysége is bővül, gyors felzárkózást mutatva.

A világviszonylatban folyamatosan és jelentősen növekvő bejelentésszám heterogén területi eloszlást mutat. A három „nagy” hivatal, az amerikai (USPTO), a japán (JPO)

és az európai (ESZH) munkaterhe, és ezen belül ügyhátraléka, ún. „backlogja” az utóbbi évtizedben drámaian megnőtt. E jelenség veszélye, hogy nemcsak az innovációt, hanem a normális kereskedelmi viszonyokat, a versenyt is gátolhatja. Ennek egyik oka az elhúzódozó jogbizonytalanság, másik oka a minőség romlása: a technika állását (a közös tudásvagyont) lényegében nem gyarapító, ún. triviális szabadalmak növekvő száma nemzetközi méretekben. A probléma kezelése határozott intézkedéseket követel, aminek eddig a kezdeti lépései történtek meg az említett országok (szabadalmi rendszerek) részéről. Szükséges a *hatékonyság fokozása*, ehhez nélkülözhetetlen a *nemzetközi együttműködés elmélyítése* – nemcsak trilaterális viszonylatban, hanem a *kellően felkészült nemzeti hivatalokkal való feladatmegosztás útján* is, amire az MSZH alkalmas és készen áll. Ugyancsak globális követelmény a szabadalmi kutatás és a vizsgálat minőségének javítása, a törvényesség és a szakmai szigorúság növelése. Ezek az MSZH hagyományos és elismert erősségei.

A szabadalmi bejelentések alakulása a világon
1985–2005

Forrás: a WIPO statisztikai adatbázisa, <http://www.wipo.int/ipstats/en/statistics/patents>

2.1.2. Az európai szabadalmi rendszer

Az ESZE-t 1973-ban írták alá, ennek alapján jött létre az ESZSZ. Két testülete az ESZH és az azt felügyelő – a tagállamok képviselőiből álló – Igazgatótanács. Az ESZE értelmében az európai szabadalmi bejelentés vizsgálata és az európai szabadalom megadása központosítottan, az ESZH-nál történik; a megadás után azonban az európai szabadalom a nemzeti úton megadott szabadalmakkal azonos hatályú szabadalommal válik az ESZE mindazon szerződő államaiban, amelyekben a jogosult azt hatályosítja. Az ESZE-t 2000 novemberében vizsgálták felül, az új szöveg (ESZE 2000) hatálybalépésének időpontja 2007. december 13.

A globális tendenciák alól az európai szabadalmi rendszer sem vonhatta ki magát. Az európai szabadalmi bejelentések száma 2006-ban 208 502 volt. A folyamatban lévő

(elintézetlen) ügyek száma évről-évre növekszik. A hatékonyság és a minőség tárgyában az ESZSZ-tagországok, valamint a felhasználók (és azok szervezetei) rendszeresen, ismétlődően bírálják az ESZH-t.

Az európai szabadalmi rendszer fejlődési irányait jelölte ki az ún. stratégiai vita, amely 2006-ban az Európai Szabadalmi Hálózat (*European Patent Network*, EPN) létrehozásával zárult.

2.1.3. Magyarország helyzete az ESZE tagállamaként – az MSZH szabadalmi hatósági feladatai

Az ESZE-hez való csatlakozás fő hatása az volt, hogy véget ért a nemzeti hatósági monopólium korszaka. Ennek fejében a magyar bejelentők viszont *kedvezőbb feltételekkel* vállalkozhatnak európai oltalomszerzésre, és a hazai hivatásgyakorlók jogosulttá váltak az ESZH előtti képviselési munkára. Az ESZE-hez való csatlakozás óta a – belföldi és külföldi – bejelentők kétféle módon szerezhetnek szabadalmat Magyarország területére: nemzeti úton, amikor a szabadalmi bejelentés vizsgálata és a szabadalom megadása az MSZH-ra tartozik, és európai úton, amikor az európai szabadalmi bejelentésre az ESZH ad szabadalmat, és az európai szabadalmat a jogosult az MSZH-nál hatályosítja hazánk területére. (Mind a nemzeti, mind az európai szabadalmi igény alapulhat PCT-bejelentésen is.)

Nemzetközi szabadalmi együttműködésekkel összefüggő, Magyarországot célzó szabadalmi ügyek száma, 2002–2006

	2002	2003	2004	2005	2006
PCT-megjelölések	93 053	99 077	121 264	136 488	149 056
EURO-PCT*	50 000	60 000	62 000	67 000	74 000
Európai szabadalmi bejelentések*	160 000	166 000	180 000	197 000	208 000
Megadott európai szabadalom HU megjelöléssel	0	0	260	2 783	10 357
Európai szabadalom szövege fordításának benyújtása	0	0	18	169	973

* kerekített adat

Az ESZE-hez való csatlakozást követően a nemzeti úton tett, külföldi bejelentőktől származó szabadalmi bejelentések, valamint a PCT-bejelentésekből a nemzeti szakaszba lépő bejelentések a várakozásoknak megfelelően áttértek a központilag intézett, európai útra (de érvényes jogként érintik hazánkat). A hazai bejelentőktől származó szabadalmi bejelentések évek óta 700–800 között stagnáló volumene *alacsony szabadalmi aktivitást* jelez, ami szoros összefüggésben alakult a hazai *kutatás-fejlesztési és innovációs tevékenység elégtelen intenzitásával, a gyenge oltalmi tudatossággal, valamint a magyar gazdaság*

tulajdonosi viszonyaival. A hazai szabadalmi bejelentési mutatók nemzetközi összehasonlításban megfelelnek hazánk alacsony gazdasági fejlettségének, valamint innovációs aktivitási szintjének.

Az innováció ösztönzését célzó számos kormányzati intézkedés, a magas hozzáadott tudást képviselő termékek és szolgáltatások előállítására – mint a magyar gazdaság fejlődésének egyedüli lehetséges iránya – idővel szükségszerűen magával hozza az olyan, új műszaki alkotások gyarapodását, amelyeknek hatékony jogi védelmet kell biztosítani.

*Nemzeti úton benyújtott szabadalmi bejelentések és kérelmek száma Magyarországon
2002–2006*

	2002	2003	2004	2005	2006
Hazai bejelentések	842	756	738	699	715
Nemzeti úton benyújtott külföldi bejelentések	485	117	63	57	32
Korábbi PCT-megjelölésekből eredő tényleges nemzeti eljárási kérelmek	4 579	3 937	1 856	519	177

Az Európai Unióban – a regionális szemlélet erősödésével, különösen a kis- és középvállalkozások tekintetében – a jövőben is fennmarad a létjogosultsága a csupán egy vagy néhány országra kiterjedő oltalomszerzésnek. A nemzeti eljárásban lefolytatott, érdemi vizsgálaton alapuló szabadalomengedélyezés tehát nemcsak középtávon, hanem hosszabb időtávon is *súlyponti feladata* marad az MSZH szabadalmi hatósági tevékenységének. Ez egyfelől dinamikus és innovatív gazdasági környezetet, másfelől iparjogvédelmi tudatosságot feltételez. Mindezek erősítéséhez a maga eszközeivel a Hivatal a jövőben is hozzájárul.

A hivatali intézkedések eredményeként a függő szabadalmi ügyállomány volumene évről évre folyamatosan csökken, *2007 végén előreláthatóan 11 000 ügy lesz folyamatban*, ami 15%-kal kevesebb a 2006. évinél. Az érvényes szabadalmi oltalmak száma 2006. december végén 8408 volt, ebből 38,5% volt gyógyszeripari szabadalom. Az érvényes szabadalmak mindössze *15%-a állt magyar tulajdonban*, a jogosultak 85%-át tették ki a külföldiek: a szabadalmak 22%-a német, 19%-a amerikai, 8%-a pedig francia kézben volt.

2003. január 1-jét követően a *legtöbb külföldi bejelentő európai úton*, azaz az ESZH előtt lefolytatott eljárásban igényel oltalmat hazánk területére is. A szabadalmi hatósági munka másik szegmense az európai szabadalmak magyarországi hatályosításával (és a fordítások fogadásával) összefüggő tevékenység. 2004-ben még csekély, 2006-ban viszont már jelentős számban (987) hatályosítottak Magyarországon európai szabadalmakat. *Középtávon ez az éves gyarapodás előreláthatóan megközelíti a 10 ezres számot*, különösen abban az esetben, ha csökkentjük a nemzeti hatályosítással járó – fordításai – költségeket.

Mind az európai, mind a nemzeti úton megadott szabadalmak tekintetében fontos feladat a – jelenleg az engedélyezett jogok 1–3%-át meg nem haladó – megsemmisítési, nemleges megállapítási és leírás-értelmezési eljárások lefolytatása. Ezek száma és jelentősége az iparjogvédelmi jogok érvényesítésének elősegítésére tett – uniós és hazai – intézkedések nyomán bizonyosan növekedni fog.

2.1.4. Érdemi szabadalmi elbírálói munka – nemzetközi együttműködés keretében

Az MSZH a létrehozása óta érdemi vizsgáló hivatalként működik, és a jövőben is a nemzeti szuverenitás e szükségszerű rendszerének fennmaradásával számol. E hatósági tevékenység ellátásának alapvető feltétele a *technika valamennyi területére kiterjedő műszaki szaktudás, amihez elengedhetetlen a szakemberek megfelelő létszámának fenntartása*. E nélkül nem biztosítható sem az uniós és nemzetközi kötelezettségeknek, sem pedig a hazai jogkereső közönség igényeinek – jogszabályokban is megkövetelt – *minőségi kielégítése*. Az MSZH elbírálói létszáma a jelenlegi munkateher viselésére éppen elegendő, de azt *bővíteni kell* a stratégiai kitérési pontot képező PCT-hatósági működéshez.

A műszaki és iparjogvédelmi tudás színvonala, a kutatási és vizsgálati tapasztalat, valamint az adatforrások és a technika rendelkezésre állása *megbízható alap* a hazai és a nemzetközi szabadalmi hatósági tevékenység elvárt minőségű végzéséhez. Az elbírálói jártasság, valamint a nemzetközi referencia fenntartása érdekében az MSZH elvállalta, hogy *angol nyelvű kutatást és vizsgálatot is végez*, angol nyelvű kutatási jelentés készítésével, főként regionális relációban. Vezérlő elvünk, hogy a csúcstechnológiai területeken alakítunk ki munkakapcsolatokat.

2.1.5. Szabadalmi minőségirányítási rendszer

Az MSZH – a nemzetközi és az európai szabadalmi munkamegosztásban való érdemi feladatvállalásának elengedhetetlen feltételeként – *2006. július 1-jétől a szabadalmi kutatást és az érdemi vizsgálatot minőségirányítási rendszer keretében végzi*. Ennek részeként kidolgoztuk és bevezettük az ügyfelek elégedettségének mérésére szolgáló módszereket is.

2.1.6. Elektronikus nyilvántartás és bejelentés

Az MSZH által létrehozott elektronikus nyilvántartás tartalmazza a szabadalmi, a növényfajta-oltalmi, a kiegészítő oltalmi és az európai szabadalmi ügyekben a bejelentések és a megadott oltalmak törvény által előírt adatait. Ezekben a hatósági ügyekben a *nyilvántartásokat már kizárólag elektronikus úton vezetjük*. Az elektronikus nyilvántartás az MSZH honlapjáról elérhető és – mivel az adatok nyilvánosak – *bárki számára megtekinthető*.

A közigazgatási hatósági eljárás és szolgáltatás általános szabályairól szóló 2004. évi CXL. törvényre (a Ket.-re) figyelemmel módosult iparjogvédelmi törvények szabták

meg a menetrendet az elektronikus ügyintézésnek a hivatali hatósági eljárásokba történő bevezetésére. Ennek megfelelően az MSZH a 2007. január 1-jétől elsőként bevezetett elektronikus védjegybejelentés-fogadási rendszer után 2007. július 1-jétől tette lehetővé a szabadalmi bejelentések, a mintaoltalmi bejelentések és a védjegy-megújítási kérelmek *elektronikus úton történő benyújtását*.

2.2. Védjegy- és mintaoltalom

2.2.1. Védjegyoltalmi helyzet

A védjegy az árujelzők legfontosabb fajtája. A védjegy mint árujelző az egyes áruk és szolgáltatások *azonosítására, egymástól való megkülönböztetésére, a fogyasztók tájékozódásának előmozdítására* szolgál. Mindennapjaink ma már elképzelhetetlenek védjegyek nélkül, mint ahogy a gazdasági verseny sem alakulhatott volna ki és működhetne az alapvető versenyeszköznek számító védjegyek hiányában. A védjegyek sokrétű szerepet töltenek be a piacgazdaságban (pl. a *marketing, a reklámozás* vagy a *franchise* területén). A védjegy csak a jogi védelem, azaz a védjegyoltalom segítségével töltheti be sokoldalú gazdasági funkcióit. A védjegyoltalom biztosítja a vállalkozás számára a védjegy használatához való *kizárólagos jogot*.

A nemzetközi verseny erősödése a védjegyek számának emelkedésében is tetten érhető. A WIPO 2006-ban 37 224 – a madridi rendszer keretében benyújtott – nemzetközi védjegybejelentést fogadott, 12%-kal többet az előző évinél, valamint 15 205 nemzetközi védjegyoltalom megújítására került sor. A vezető bejelentő országok: Németország, Franciaország és az USA. Ugyanebben az évben a BPHH-hoz 77 ezer közösségi védjegybejelentést nyújtottak be, 19%-kal többet a 2005. évinél, továbbá a megújítások száma elérte a 13 ezret. A közösségi bejelentések 65%-a az EU tagállamaiból, 17%-a az USA-ból, 5%-a ázsiai országokból származott.

A Magyar Köztársaság területére *háromféleképpen lehet* védjegyoltalmat szerezni: nemzeti, nemzetközi és közösségi védjegybejelentés útján. A nemzeti védjegyoltalom Magyarország területén biztosít kizárólagos jogot, a nemzetközi védjegyoltalom több ország területére is kiterjedhet, míg a közösségi védjegy területi hatálya egybeesik az Európai Unió tagállamainak területével. 2006 végén *50 516 volt az érvényes nemzeti védjegyoltalmak, 152 254 a hazánkra érvényes nemzetközi védjegyoltalmak, és 358 277 a Magyarországon is hatályos közösségi védjegylajstromozások száma*. Minden új védjegyigényt ezen érvényes oltalmak tükrében kell megítélni.

*Magyarországon érvényes védjegyoltalmak száma
(2002–2006)*

OLTALMI FORMA	2002	2003	2004	2005	2006
Nemzeti védjegyek	44 650	46 399	46 986	48 292	50 516
Nemzetközi (madridi) védjegyek	144 286	147 387	148 016	149 436	152 254
Közösségi védjegyajstromozások			237 032	296 780	358 277

A nemzeti, nemzetközi és közösségi úton keletkező védjegyoltalmak egyenértékűek, de az eltérő területi hatály miatt különböző ügyféligényeket elégítenek ki; a bejelentők így gazdasági tevékenységük szükségleteihez igazodva választhatják ki a számukra legkedvezőbb megoldást. A nemzeti védjegyoltalom elsősorban a belföldi piacra orientált tevékenységet folytató kis- és középvállalkozások, valamint a magyar piacra kialakított lokális árujelzőket alkalmazó nagyobb vállalkozások igényeit szolgálja. Ennek megfelelően a nemzeti védjegybejelentések *több mint 70%-a* Magyarországon *honos* természetes személytől, jogi személytől vagy jogi személyiséggel nem rendelkező gazdasági társaságtól érkezik. A *legtöbb belföldi ügyféligénnyel* ezért az MSZH a védjegyoltalom területén találkozik; *hatósági „arcát” a hazai közönség számára leginkább a védjegyügyek intézésével mutatja meg.* A nemzetközi védjegyoltalom igénybevétele több országra kiterjedő nemzetközi gazdasági aktivitást feltételez, míg a közösségi védjegyoltalom az Európai Unió területének egészén vagy jelentős részén piacra lépő vállalkozások számára célravezető. A hazai vállalkozások nemzetközi és közösségi védjegybejelentéseinek a száma ugyan alacsony (2006-ban 252 és 204 volt), de a közösségi védjegybejelentések tekintetében az elmúlt évek ígéretes növekedést mutattak.

A nemzeti védjegybejelentések számát alapvetően befolyásolja a hazai vállalkozások gazdasági helyzete. 2005 óta a csökkenő bejelentési trend megfordult, *enyhe emelkedést mutat* a nemzeti úton benyújtott védjegybejelentések 4000-et meghaladó száma. A nemzetközi védjegybejelentések esetében leginkább az a meghatározó, hogy a külföldi vállalkozások milyen gazdasági lehetőségeket látnak a magyar piacon, tervezik-e, hogy áruikkal, szolgáltatásaikkal hazánkban is piacra lépnek. A nemzetközi védjegybejelentések számának csökkenése összefügg a közösségi és a nemzetközi oltalmi rendszer közötti átjárhatóság bevezetésével, aminek eredményeként a közösségi rendszer enyhe elszívó hatást fejtett ki. A közösségi védjegyrendszer hatásával magyarázható, hogy a nemzetközi (madridi) együttműködés keretében Magyarországot célzó külföldi bejelentések száma az EU-csatlakozás éve óta folyamatosan csökkent, és 2006-ban már kevéssel haladta meg az ötezeret.

A nemzetközi együttműködés keretében Magyarországot célzó, közösségi és nemzeti úton benyújtott védjegybejelentések (2002–2006)

	2002	2003	2004	2005	2006
Nemzetközi (madridi) védjegybejelentés	8 500	8 784	6 664	5 897	5 123
Közösségi védjegybejelentés	–	–	58 852	64 789	77 411
Nemzeti védjegybejelentés	5 944	5 677	5 119	4 174	4 237

Az ügyféligények kielégítése szempontjából kiemelkedően fontos a nemzeti védjegy lajstromozására irányuló *eljárás átfutási idejének csökkentése*. Ennek érdekében az MSZH már számos intézkedést tett. A kormányprogram által is kitűzött célt – az ügyintézési idő csökkentését – szolgálva a 2005 elején jellemző átlagosan 18–20 hónapos átfutási időt sikerült egy év elteltével 12–14 hónapra csökkenteni, ami egyúttal az *európai átlagszintet* is jelenti. 2007-ben a Hivatal *tovább csökkentette* a védjegyügyintézés területén az átfutási időt: a formai és érdemi problémáktól mentes bejelentések esetében a *teljes eljárás átfutási ideje 9–10 hónap is lehet*. Az MSZH módot kínál bizonyos hatósági eljárások gyorsított lefolytatására is, igazodva az ilyen irányú ügyféligényekhez: a védjegy törvény legutóbbi módosítása lehetővé tette az ügyfél kérelmére a védjegy lajstromozására, illetve a védjegy törlésére irányuló eljárás *gyorsított lefolytatását*.

2.2.2. Formatervezésiminta-oltalom

A modern piacgazdaságban a termék megjelenése, a „kulcsín” a fogyasztó szempontjából gyakran éppen olyan fontos – ha nem fontosabb –, mint a „belbecs”, azaz a termék hasznossága, értéke, műszaki színvonala. Ez utóbbiak tekintetében egyre kiegyenlítettebb a verseny, ezért is jut növekvő jelentőséghez a formatervezés (a *dizájn*) az egyes áruk kelendőségének fokozásában. A formatervezés a jogi védelem, azaz a mintaoltalom segítségével töltheti be gazdasági és kulturális szerepét. A formatervezésiminta-oltalom biztosítja a *dizájn* kifejlesztője számára a minta hasznosításához való kizárólagos jogot. A formatervezésiminta-oltalom az ipari vagy kézműipari termékek külső megjelenésének az oltalmára szolgál. *A dizájn szerepköre: az „innováció arca”.*

Magyarország területére *háromféle módon lehet formatervezésiminta-oltalmat szerezni*: nemzeti, nemzetközi és közösségi bejelentéssel. A nemzeti úton oltalomért folyamodók több mint 95%-a belföldi jogi vagy természetes személy, ezért ez az oltalmi forma elsősorban a hazai vállalkozások verseny-eszköztárát gyarapítja. Az alacsony hazai bejelentésszám viszont azt mutatja, hogy *a belföldi cégek még nem élnek kellő mértékben* ezzel a versenyeszközzel. A magyar bejelentők közösségi mintaoltalmi bejelentéseinek az egymillió lakosra vetített számát tekintve is elmaradást tapasztalunk: az EU tagállamainak átlaga hétszer magasabb a magyarnál.

A Magyarországot megjelölő nemzetközi bejelentések számában jelentős csökkenést eredményezett 2003-ban a közösségi mintaoltalmi rendszer megnyílása és 2004-ben Magyarország Európai Unióhoz való csatlakozása. 2008. január 1-jétől az Európai Unió tagja a Hágai Megállapodásnak, amitől a hazánkat közvetlenül megjelölő nemzetközi bejelentések számában további csökkenés várható.

A nemzetközi együttműködés keretében Magyarországot célzó, továbbá a közösségi és a nemzeti úton benyújtott mintaoltalmak száma (2002–2006)

	2002	2003	2004	2005	2006
FORMATERVEZÉSIMINTA-OLTALOM					
A Hágai Megállapodás keretében érkezett bejelentések száma	984	782	301	353	371
<i>Minták száma</i>	3 588	3 371	1 388	1 170	1 522
Közösségi formatervezésiminta-oltalmi bejelentések száma	–	–	14 048	16 817	16 603
<i>Minták száma</i>	–	–	53 892	63 657	64 530
Nemzeti úton benyújtott formatervezésiminta-oltalmi bejelentések száma	444	390	371	262	260
<i>Minták száma</i>	730	717	1 290	961	730
HASZNÁLATIMINTA-OLTALOM					
Nemzeti úton benyújtott használatiminta-oltalmi bejelentések száma	351	316	296	268	285

2.2.3. Használatiminta-oltalom

A használatiminta-oltalom a gyakorlati élet által felvetett műszaki problémák megoldásának *gyors és költséghatékony* iparjogvédelmi oltalmára, a *találmány szintjét el nem érő* fejlesztési eredmények jogi védelmére szolgál. Az oltalmazható megoldások köre szűkebb a szabadalmazható találmányokéhoz viszonyítva, és az oltalmazhatósághoz megkövetelt alkotói szint is alacsonyabb. Ezt az oltalmi formát 90%-ot meghaladó mértékben hazai bejelentők veszik igénybe, ami a nemzeti vállalkozásfejlesztésben és gazdaságélénkítésben betöltött fontos szerepét mutatja.

2.2.4. A földrajzi árujelzők oltalma

A hazai és a nemzetközi piacon való sikeres fellépés szempontjából egyaránt fokozottan kell számolni – különösen mezőgazdasági termékek és élelmiszerek esetében – azzal a versenyeszközzel, amelyet a földrajzi árujelzők, azaz az eredetmegjelölések és a földrajzi jelzések használata és jogi oltalma biztosíthat. Magyarország *külpiaci arculatának* meghatározó elemei közül több is (például a szegedi paprika, a gyulai kolbász, a makói hagyma, a tokaji bor) földrajzi árujelzőként áll oltalom alatt.

2.3. SZERZŐI JOG

Az MSZH 2000 óta gyakorol feladat- és hatásköröket a szerzői jog területén. A szerzői jogról szóló 1999. évi LXXVI. törvény (Szt.) az MSZH mellé rendelte a *Szerzői Jogi Szakértő Testületet* (SZJSZT), továbbá, a hivatali státútum is bővült szerzői jogi feladatokkal. Az MSZH 2004 óta *véleményezi a közös jogkezelő szervezetek jogdíjközleményeit*, ekkortól egészült ki az SZJSZT-n belül működő *egyeztető testület* hatásköre is a szabad felhasználás gyakorlásának egyes kérdéseiben. 2006 óta az MSZH az Szt. alapján *önkéntes műnyilvántartást* vezet. A teljesség igénye nélkül a fontosabb szerzői jogi feladatok a következők: a *szerzői jogi tárgyú jogszabálytervezetek kidolgozása*, a szerzői jog területén folyó *nemzetközi, illetve európai együttműködéssel járó feladatok* teljesítése, a szerzői jogi *jogszabályok hatályosulásának vizsgálata*, a *jogalkalmazási gyakorlat elemzése*, közreműködés a szellemi alkotótevékenységgel és a szellemi tulajdon védelmével kapcsolatos tájékoztatósi, promóciós, oktatási és információszolgáltatási tevékenységben, az SZJSZT működtetése, a közös jogkezelő szervezetek által az egyes felhasználási módok tekintetében megállapított jogdíjak és a felhasználás egyéb feltételeit tartalmazó díjszabások véleményezése azok miniszteri jóváhagyását megelőzően, valamint önkéntes műnyilvántartás vezetése.

A hazai szerzői jogi szabályozást jelentős mértékben meghatározza a nemzetközi és az európai jogforrási környezet. Az Szt. valamennyi szerzői jogi nemzetközi szerződéssel és európai közösségi irányelvvel *összhangban áll*. Jelenleg nyolc európai közösségi – esetenként újrakodifikált – irányelv szabályozza a szerzői jog egyes területeit, intézményeit. Ezeknek az irányelvnek az egységes európai szerzői jogi kódexszé fejlesztése napirenden van az Európai Unióban. A szerzői jogi nemzetközi szerződések körében ki kell emelni a WIPO 1996-os ún. Internetszerződéseit, amelyek a szerzői jognak a digitális fejlődésből eredő kihívásaira adnak választ. 1996 óta ugyanakkor a nemzetközi jogfejlődés lelassult: a WIPO égisze alatt folyó szerzői jogi harmonizációs kísérletek rendre kudarcot vallottak: nem sikerült sem az adatbázis-előállítók, sem az audiovizuális teljesítmények, sem pedig a műsorsugárzó szervezetek jogi védelméről szóló nemzetközi szerződést elfogadni. Az e szerződéseket előkészítő tárgyalások egyfelől az európai és az egyesült államokbeli jogrendszerek különbözőségei, másfelől pedig a fejlett és a fejlődő államoknak az ezekkel a szerződésekkel szemben támasztott eltérő igényei miatt feneklettek meg.

A szerzői jog előtt álló legfontosabb kihívások között kell említeni a *digitális fejlődést*, a *közös jogkezelés hagyományos rendszerének fenntarthatóságát* a határok nélküli, egységes európai piacon, a szerzői jog adta monopólium és szabályrend ellen fellépő, a szerzői jog társadalmi szerepét és jelentőségét kétségbe vonó, ún. *anti-copyright*-mozgalmakat és a *jogérvényesítés* kérdését.

Az információs társadalom adta kihívások megkívánják a *szerzői jog és joggyakorlás adaptációját* a megváltozott technológiai és üzleti modellbeli körülményekhez. A digitalizáció adta lehetőség hozzásegít ugyanakkor a tudás- és alkotáskincs archiválásához, a kulturális sokféleség megőrzéséhez: e körben a szerzői jogi jogosultak érdekei, valamint az oktatás, a művelődés, a tudományos kutatás és a szabad információhoz jutás

igényei közötti *egyensúly megteremtése, megőrzése alapvető fontosságú*. A technológiai fejlődés kínálta lehetőségek a televíziózás és rádiózás terén is éreztetik hatásukat: a *Digitális Átállás Stratégiája* és a *Nemzeti Audiovizuális Stratégia* egyaránt foglalkozik a digitális műsorszolgáltatás és a szerzői jog összefüggéseivel.

A jogérvényesítés kérdése a szerzői jog terén is égető probléma. Hazánkat évről-évre visszatérően kritikával illetik nemcsak a szerzői jogi jogérvényesítéssel foglalkozó érdek-képviselői szervezetek, hanem az Amerikai Egyesült Államok kereskedelmi képviselőjének hivatala (USTR) is a kereskedelmi partnereknek minősülő országok (köztük Magyarország) szellemi tulajdon-védelmi helyzetéről évente készített, ún. *Special 301 Report* című jelentésében. Az amerikai egyesült államokbeli szerzői jogi érdek-képviselői szervezet, az *International Intellectual Property Alliance* (IIPA) 2007 elején közzétett adatai szerint a magyar üzletiszoftver-piac 42%-át, a szórakoztatászoftver-piac 40%-át és a lemezpiac 35%-át kalózttermékek tették ki. Az *Audiovizuális Művek Szerzői Jogait Védő Közcélú Alapítvány* (ASVA) közlése szerint a filmipar az elmúlt évben 6 milliárd Ft bevételtől esett el a kalóztevékenység következtében; Magyarországon tízből kilenc letöltés illegális, illetve tíz DVD-ből hét nem eredeti. A magyarországi jogvédő szervezetek becslése szerint a szerzői jog megsértése miatt az érintett iparágakban évente nagyságrendileg 100 milliárd Ft kár éri az országot. Mindez határozott és összehangolt kormányzati cselekvést tesz szükségessé.

2.4. Jogszabály-előkészítés és szakdiplomácia

2.4.1. Szilárd jogi alapok – európai kötődések

Hagyomány és nemzetköziség

A magyar iparjogvédelem és szerzői jog jogszabályi kereteit *évszázados hagyomány és erős nemzetközi, illetve európai kötődés alakította* ki. Hazánk hosszabb ideje részese az alapvető nemzetközi iparjogvédelmi és szerzői jogi egyezményeknek. A szellemi tulajdon hazai szabályozását mindig is erős európai hatások formálták.

Iparjogvédelmi és szerzői jogi törvényeink a rendszerváltozást követően ütemesen újultak meg és igazodtak a piacgazdaság igényeihez. E kodifikációs folyamatban – mind a társult viszonyt létrehozó Európai Megállapodás alapján, mind az Európai Unióhoz és az ESZSZ-hez való csatlakozás előkészületeként – már vezérlő szempont volt az európai jogharmonizáció.

Az MSZH és a szellemi tulajdon-védelem hazai rendszere e szilárd törvényi háttérre támaszkodva, korszerű jogszabályi környezetben vállalkozhatott az európai integráció kihívásainak való sikeres megfelelésre.

Az európai integrációs szervezetekben

Az MSZH *kezdeményező* és – szakmai súlyához igazodóan – *meghatározó szerepet* töltött be az ESZSZ-hez való csatlakozás előkészítésében és lebonyolításában, valamint az Európai Unióhoz történő csatlakozásról folytatott tárgyalások szellemi tulajdon-védelmi kérdéseinek megvitatásában (pl. a gyógyszerek kiegészítő oltalmáról létrejött – a magyar gyógyszerkassza számára kedvező – egyezség elérésében).

A csatlakozás óta az MSZH felel az Európai Koordinációs Tárcaközi Bizottság (EKTB) szellemi tulajdonnal foglalkozó szakértői al csoportjának működtetéséért. Az Európai Unió döntéshozatali eljárásaiban *kidolgoztuk és képviseltük a magyar álláspontot* több nagy horderejű kérdésben (mint pl. a közösségi szabadalom és az európai szabadalmi bíraskodás ügyében, az ún. „szoftverszabadalmi” vitában, a pótalkatrészek mintaoltalma kérdésében, a gyermekgyógyászati gyógyszerek kiegészítő oltalmának témájában vagy éppen a szabadalmi kizárólagosságot a fejlődő országok közegészségügyi szempontjaival összeegyeztető kényszerengedélyezési rendszert illetően). Az MSZH közreműködött annak a magyar álláspontnak a kidolgozásában és képviseletében, amelynek eredményeképpen az Európai Bíróság előtt *hazánk javára dőltek el a „tokaji” eredetmegjelölés tárgyában indult eljárások.*

Az MSZH fellépésének is köszönhető, hogy az ESZSZ-ben sikerült megelőzni az európai szabadalmi rendszer további – a kisebb, illetve a közép-kelet-európai országok számára egyértelműen hátrányos – központosítását, és létrejöhetett a nemzeti szabadalmi hivatalok érdemi közreműködését feltételező *Európai Szabadalmi Hálózat*, az EPN. Szintén hozzájárult a magyar iparjogvédelmi szakdiplomácia ahhoz, hogy elismerjék a nemzeti hivataloknak a közösségi védjegy- és mintaoltalmi rendszer működtetésében betöltött nélkülözhetetlen szerepét.

Minőségi kodifikációs és jogharmonizációs munka

Mindezzel összhangban az MSZH – hagyományait követve – tevékeny részt vállalt a szellemi tulajdon hazai *szabályozási környezetének teljes* (mind a piacgazdasági, mind az európai integrációs követelményeket kielégítő) *megújításában*. A szellemi tulajdon védelmére vonatkozó törvényjavaslatok magas szakmai színvonalát rendre – gyakran igen hangsúlyosan – méltatják az Országgyűlésben. A szellemi tulajdon hazai szabályozását *korszerűnek és jó minőségűnek* ismerik el mind az európai, mind a magyarországi szakmai körök. Az MSZH – többnyire az igazságügyért felelős tárcával való együttműködésen alapuló – kodifikációs teljesítménye akár egy-egy minisztériumával is összevethető.

Az MSZH jogszabály-előkészítő tevékenységét már hosszabb ideje jellemzi az érintett szakmai és érdek-képviseleti szervezetekkel való *szoros együttműködés, a nyilvánosság és az átláthatóság* (az MSZH már jóval azelőtt, hogy ez törvényi kötelezettséggé vált volna, honlapján publikálta a jogszabály-tervezeteket), a széles körű konzultációra épülő

kodifikációs módszer. A szellemi tulajdon védelmét szabályozó jogszabályok előkészítésében *bevett gyakorlattá vált a hatásvizsgálatok készítése*: átfogó hatásvizsgálat előzte meg pl. az ESZE-hez való csatlakozást és az ahhoz szükséges jogalkotási lépéseket, a csatlakozási tárgyalásokon a gyógyszerek kiegészítő oltalma tárgyában – eredményesen – képviselt magyar pozíció szintén a hatások felmérésén és bemutatásán alapult, részletes hatástanulmány készült továbbá a számítógéppel megvalósított találmányok szabadalmazhatóságáról kialakult – ún. szoftverszabadalmi – vitában is. A hatásvizsgálat az MSZH-nál ma már a jogszabály-előkészítés szerves, természetesnek tekintett része.

2.4.2. A régió szakmai központjában

Az MSZH régiókban a *szakmai kiválóság megtestesítőjeként* vezető szerepet tölt be. Motorja a *visegrádi országok* hivatalai között folyó együttműködésnek, emellett különleges kapcsolatokat ápol a romániai hatósággal is. A WIPO és az Európai Bizottság felkérésére az MSZH szakértői már több fontos szakmai küldetést teljesítettek – egyebek között – Albániában, Bulgáriában, Horvátországban és Romániában. Régióink több nemzeti hivatala is az MSZH-t kérte fel a nála tett szabadalmi bejelentésekkel kapcsolatos kutatási feladatok elvégzésére.

2.4.3. Nemzetközi és európai projektek

Az MSZH tudatosan törekszik a nemzetközi és az európai projektekben rejlő lehetőségek maximális kihasználására is. Csupán néhány példa erre:

- 2006-ban az EU 25 tagállamának nemzeti hivatalai közül csupán a dán és a magyar nyújtott be sikeres és kifogástalan technikai együttműködési pályázatot a közösségi védjegy- és mintaoltalmi rendszer működtetéséért felelős BPHH-nál;
- az MSZH tagja annak a konzorciumnak, amely az Európai Bizottság eContent programjában támogatást kapott a hamisított termékek felismerését a vámhatóságok számára megkönnyítő, webalapú szolgáltatás kifejlesztéséhez (*eMage*- és *eMark*-projekt);
- 2005-ben Budapesten rendezték az Európai Szabadalmi Információs Konferenciát, közösen az Európai Bizottság Patinnova '05 rendezvényével;
- a közép-európai-régióból elsőként, Európában harmadikként készített felmérést az MSZH (a WIPO-val együttműködve) a *szerzői jogi ágazatok nemzetgazdasági súlyáról*.

2.4.4. Szakmai képviseleti feladatok

Az MSZH gondoskodik a *magyar kormány képviseléről* a WIPO-ban, a WTO TRIPS Tanácsában, az ESZSZ-ben, a BPHH (OHIM) és a Közöségi Növényfajta-hivatal (CPVO) vezető testületeiben, továbbá – az erre irányadó rendben – az EU Tanácsának szakértői csoportjaiban. Emellett – támaszkodva szakmai munkájának elismertségére – azt is el tudta érni, hogy vezetői és szakértői fontos választott tisztségeket töltsenek be a szóban forgó szervezetekben, illetve testületekben.

2.4.5. Takarékos kiküldetési politika

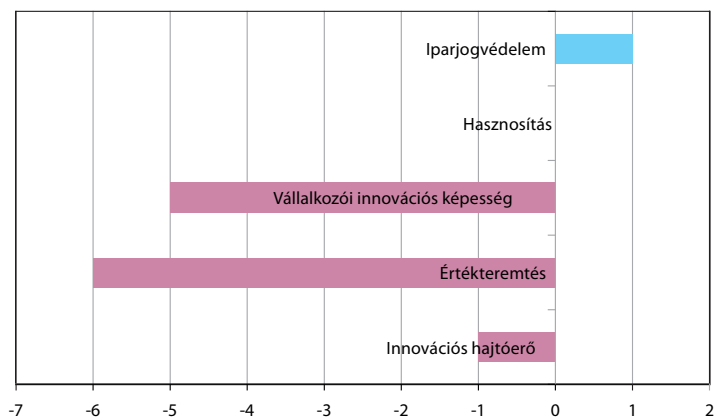
Sikeres szakdiplomáciánkat célra orientált és takarékos kiküldetési politika támasztja alá: 2006-ban a kiküldetések mintegy 63%-a az EU vagy az ESZSZ fórumaira irányult, magas hányadot képviseltek még a WIPO-ülések is. A kiküldetések 60%-a a fogadó szervezet költségterítésével valósult meg.

2.5. Innovációtámogatás

2.5.1. Célcsoport-specifikus innovációtámogató tevékenység

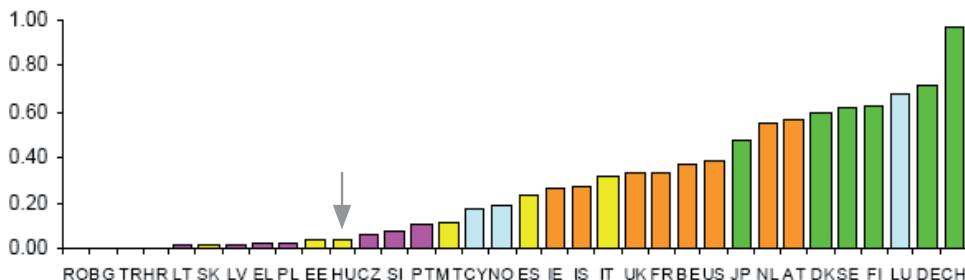
A Lisszaboni Stratégia az Európai Unió gazdasági versenyképességét meghatározó alapvető tényezőként jelölte meg az innováció előtérbe helyezését. A lisszaboni célok érvényesülése tekintetében a versenytársakhoz képest lemaradó országnak tekintik Magyarországot, ahol a K+F ráfordítások aránya nem éri el a GDP 1%-át. Ez elmarad az uniós célkitűzés-ként 2010-re megfogalmazott 3%-tól. A 34 ország innovációs teljesítményét rendszeresen számba vevő *European Innovation Scoreboard* mutatói szerint 2006-ban hazánk az összetett innovációs index alapján a lemaradást jelentő 25. helyet foglalta el a rangsorban. A hazai innováció helyzetével szorosan összefüggő iparjogvédelmi mutatók tekintetében is a középmezőny végén állunk, a 24. helyet elfoglalva. 2006-ban a felmérés az innovációs teljesítménymutatók közül egyedül az iparjogvédelem területén regisztrált javulást.

A magyar innovációs teljesítménymutatókban bekövetkezett változás (2005–2006)

Forrás: http://trendchart.cordis.europa.eu/tc_innovation_scoreboard.cfm

Magyarország helyezése az országgrangsorban a szellemi tulajdon-védelem területén
2006-ban

Forrás: *European Innovation Scoreboard 2006, Comparative Analysis Of Innovation Performance*, p. 4
http://www.proinno-europe.eu/doc/EIS2006_final.pdf

A hazai kis- és középvállalkozások 22-23%-a (16-17 ezer cég) tartozik az innovációt megvalósító vállalkozások körébe, míg 75%-uk az innováció szempontjából teljesen inaktív. Az MSZH és a Magyar Kereskedelmi és Iparkamara (MKIK) felmérése szerint a kis- és középvállalkozások 72%-a nem költ pénzt termékfejlesztésre. *Mindössze 16%-uk felel meg a lisszaboni elvárásoknak*, 84%-uk esetében az innovációs tevékenység jelenleg is alulfinanszírozott.

Az MSZH a maga sajátos eszköztárával járul hozzá a hazai innováció támogatásához. Az 1990-es évek óta folytatott hivatali innovációtámogató, szellemi tulajdon-védelmi tudatosságnövelő tevékenység – az európai trendeket követve – az *ügyfélszolgálat, az oktatás, a hálózatépítés és a honlap segítségével négy célcsoport* specifikus igényeinek a kielégítésére irányul: kis- és középvállalkozások (kkv-k) támogatása a VIVACE-program keretében; K+F egyetemi tudásközpontok; kormányzati és hatósági szféra; a szellemi tulajdon-védelmi szakmai közönség és a nagyközönség szellemi tulajdon-védelmi támogatása.

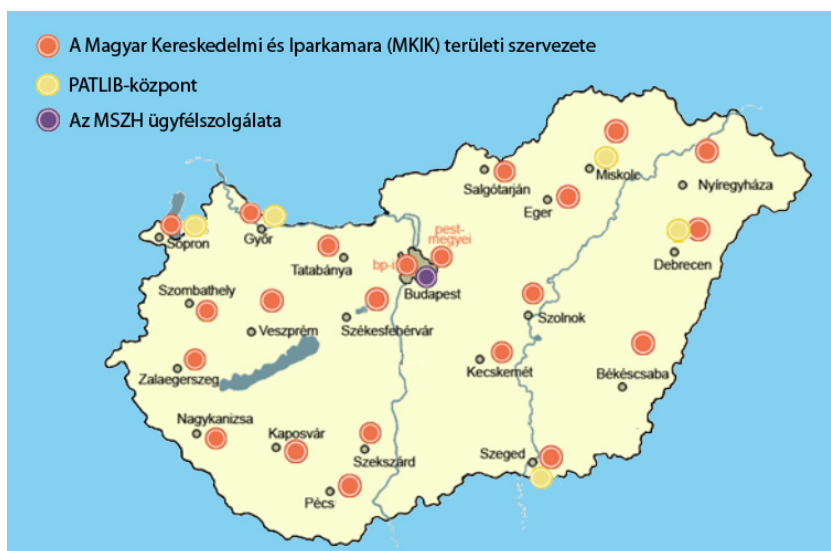
2.5.2. A VIVACE-program

Az MSZH a MKIK-val együttműködve és a GKM pénzügyi támogatásával 2003-ban indította útjára a Vállalkozói Iparjogvédelmi Versenyképesség Alapozó Cselekvési Programot, az ún. VIVACE-programot, amely a kis- és középvállalkozások iparjogvédelmi tudatosságának növelését célozta. Az MSZH vállalkozói innováció-támogató tevékenysége, szolgáltatási kínálata nemzetközi elismerést szerzett. A VIVACE-program (az újonnan csatlakozott országok hasonló kezdeményezései közül egyedülként) a *legjobb 15 európai szellemi tulajdon-védelmi támogató program közé került*. Ehhez hasonló, komplex programot Kelet-Közép-Európában nem kínál kormányzati szerv.

A VIVACE program három pillérre támaszkodik. Ezek a következők: 1. az iparjogvédelmi *szolgáltatások fejlesztése*, beleértve a hálózatfejlesztést, 2. az iparjogvédelmi

képzési tevékenység fejlesztése, 3. az oltalomszerzést elősegítő *gazdasági eszközök* (pályázat, adójóváírás) fejlesztésében való közreműködés. A program keretében kialakított országos iparjogvédelmi információs hálózatban 23 kamarai információs és tájékoztató ponton fogadják a vállalkozói megkereséseket, az egyetemi tudásbázisokon kialakított öt PATLIB-központ (Miskolc, Szeged, Debrecen, Sopron, Győr) pedig elsősorban a kutatók, oktatók rendelkezésére áll. A szolgáltatói hálózat révén 45 000 vállalkozáshoz jutottak el a szellemi tulajdon-védelmi információk. A program első két évében több mint 26 000 megkeresés érkezett, azaz több mint 10 ezer vállalkozás vette igénybe a VIVACE program nyújtotta lehetőségeket.

Országos szellemi tulajdon-védelmi információs hálózat

A MSZH kiveszi részét a nemzetközi innovációtámogató, szellemi tulajdon-védelmi tudatosságnövelő legjobb gyakorlat alakításában is, bekapcsolódott az Európai Bizottság által az innováció és a szellemi tulajdon-védelem témájában indított projektekbe (pl. az IP4INNO projektbe).

2.5.3. A tudásközpontokkal való együttműködés

Az MSZH nemzetközi összehasonlításban is elismerésre méltó, szoros kapcsolatot ápol a felsőoktatási intézményekkel. Az ország legjelentősebb egyetemeivel kialakított együttműködés eredményeként 15 *felsőoktatási intézményben* honosodott meg a szellemi tulajdon-védelmi oktatás. Az elmúlt három évben 5300 fő vett részt iparjogvédelmi képzésben. Erre csak néhány fejlett ország nyújt hasonló példát.

A Hivatal a hazai egyetemek, egyetemi tudásközpontok, állami kutatóintézetek szellemi tulajdon-védelmi aktivitásának elősegítése, kutatási eredményeik gazdasági hasznosításának előmozdítása céljából akcióprogramot indított. Ennek keretében – egyebek mellett – *módszertani útmutatót* bocsátott ki szellemi tulajdon-védelmi szabályzatuk kidolgozásához, negyedéves rendszerességgel szellemi tulajdon-védelmi továbbképzést működtet a *Magyar Tudományos Akadémia* kutatói számára, *online* módon hozzáférhető *e-learning* programcsomagot dolgozott ki szabadalmi területre, a kezdő művészeti vállalkozások számára üzleti tanácsokat tartalmazó, ún. *Startup Guide* kiadványt készített.

Az ESZH támogatja, hogy a nemzeti hivatalok közreműködésével technológiatranszfer-irodák jöjjenek létre az egyetemeken, a PATLIB-központokban. Az MSZH már a kísérleti stádiumban csatlakozott ehhez a programhoz.

2.5.4. Tudatosságnövelés a kormányzati szférában

A kormányzati, rendvédelmi, határőrizeti szervek és a civil szervezetek iparjogvédelmi tudatosságának fokozását, az iparjogvédelmi szakmai kultúra elterjesztését többfajta eszközzel, illetve programmal mozdítja elő az MSZH. 2006-ban pl. középfokú iparjogvédelmi képzésben részesítette az *Országos Rendőr-főkapitányság* hálózati munkatársait. A *minisztériumok és az érintett hatóságok* számára regisztráció ellenében ingyenesen rendelkezésre bocsátotta távoktatási rendszerét. Közreműködött a *hamisított termékek kiszűrésének megkönnyítésére* indított, jogérvényesítést támogató, az Európai Bizottság által finanszírozott eMage projektben, illetve a szolgáltatás piaci bevezetését segítő eMarks projektben.

Alapvető követelmény, hogy a *K+F+I-pályázatok rendszerének kialakításakor* minél szélesebb körben érvényesüljenek a – sikeres innovációs tevékenység feltételét jelentő – szellemi tulajdon-védelmi szempontok. Az innovációtámogató pályázatok jelentős részében ma már van lehetőség, bár csak opcionális jelleggel, az iparjogvédelmi *oltalomszerzés költségeinek elszámolására*. Megjelentek a külföldi oltalomszerzést támogató, illetve a szellemi tulajdon gazdasági hasznosítását előmozdító pályázatok is. Emellett a *kis- és középvállalkozások adóalapjukból leírhatják a belföldi oltalomszerzés költségeit*.

2.5.5. Bővülő szolgáltatási kínálat

A minőségi szolgáltató hivatalra vonatkozó nemzetközi tapasztalatok – elsősorban a mértékadó brit, dán és osztrák példa – figyelembevételével a Hivatal fokozatosan fejleszti az ingyenes ügyfélszolgálati tájékoztatási szolgáltatásokon túlmutató, *térítés ellenében nyújtott, emelt szintű* iparjogvédelmi szolgáltatások kínálatát. 2004. május 1-je óta kérheti valamely védjegy jogosultja azt a hivatali monitoringszolgáltatást, amellyel kiszűrheti a védjegyével ütköző bejelentéseket. 2005 novemberétől van lehetősége a bejelentőnek arra, hogy az eljárás korai szakaszában véleményt kérjen találmánya szabadalmazhatósági esélyeiről (írásos véleménnyel kiegészített újdonságkutatás). A 2006 júliusától kezdődően a szabadalom- és védjegykutatás terén megindított emelt szintű, térítéses szolgáltatások (expressz szabadalmi kutatás, védjegyszűrés) a hazai gazdasági élet sze-

replóinek nyújtanak nélkülözhetetlen iparjogvédelmi eszközöket a megalapozott üzleti döntéshozatalhoz. 2007 novemberétől előzetes kutatási véleményt kaphatnak az ügyfelek védjegybejelentés előtt, illetve egy már lajstromozott védjegyre vonatkozóan.

2007 őszétől egy *újabb, egységes szolgáltatási csomag* keretében öt szabadalomkutatási szolgáltatást (újdonságkutatás, szabadalmazhatósági véleménnyel kiegészített újdonságkutatás, szabadalmazhatósági vélemény, jogérvényességi kutatás, szabadalomtisztasági kutatás) kínál a Hivatal a belföldi és külföldi ügyfelek számára. Az *angol, francia, német nyelven is* igényelhető kutatási szolgáltatás kialakításához az a fejlemény adott ösztönzést, hogy az ESZH az eddig általa teljesített, ún. speciális kutatás (*special search*) elnevezésű megbízásos munkákat az EPN-en belül átengedte az abban közreműködő 14 nemzeti hivatal, közöttük az MSZH számára.

A *regionális iparjogvédelmi kompetenciaközponttá válás felé* vezető úton fontos lépés volt a védjegykutatás egyszerűsítését célzó, osztrák és magyar szakmai koordinációban megvalósuló, új CETMOS projekt elindítása. Az osztrák és a magyar hivatal vezető szerepével megvalósított projekt egy új, európai szinten eddig nem létező regionális szolgáltatási hálózat létrejöttét jelenti, kilenc közép-európai ország (Ausztria, Bulgária, Csehország, Horvátország, Lengyelország, Magyarország, Románia, Szlovákia, Szlovénia) együttműködésében.

2.6. Intézményműködtetés

2.6.1. Önállóan gazdálkodó kormányhivatal

A MSZH jogállását, gazdálkodását a Ksztv. és az Szt. határozza meg. E törvények értelmében az MSZH a szellemi tulajdon védelméért felelős kormányhivatal, amely *bevételeivel önállóan gazdálkodik, működését saját bevételeiből fedezi* (azok az államháztartásról szóló törvény eltérő rendelkezése hiányában *nem vonhatók el*), illetve a *bevételekből tartalékot képezhet*. Kormányhivatalként *fejzeti jogositványokkal felhatalmazott költségvetési szerv*, amelynek költségvetése a felügyeletét ellátó gazdasági és közlekedési miniszter által vezetett Gazdasági és Közlekedési Minisztérium fejezetén belül *önálló címet képez*.

A Hivatal önfinanszírozó módon gazdálkodik, lényegében költségvetési támogatás nélkül, *kizárólag a saját bevételei terhére tesz eleget* a feladat- és hatásköréből adódó kötelezettségeinek. Az intézményi feladatkör ellátásához szükséges kiadások forrásául az *iparjogvédelmi igazgatási szolgáltatási díjak*, a Hivatalt megillető *nemzetközi eljárási díjak és részesedések*, valamint a hivatali szolgáltatások *ellenértéke* és az egyéb bevételek szolgálnak. Az éves összbevétel 90%-a az iparjogvédelmi igazgatási szolgáltatási díjakból származik.

A Hivatal 2007. évi tervezett bevétele 3477 millió Ft volt, így a megelőző évekhez viszonyítva kisebb bevételi és kiadási előirányzattal gazdálkodik. *Nagy pénzügyi terhet jelent* az államháztartási egyensúly javítása érdekében törvényi szinten 2007-ben is el-

rendelt 502,9 millió Ft összegű kormányzati szintű befizetési kötelezettség teljesítése. A 2008. évben előreláthatóan folytatódik a bevételi elmaradás, és a központi költségvetési befizetési kötelezettség – ugyan csökkentett volumenben, de – 321 millió Ft összegben fennmarad.

2.6.2. Magasan képzett humánerőforrás

A Hivatal – mint központi költségvetési szerv – feladatait *kötött létszám- és bérgazdálkodás mellett*, szinte kizárólag *köztisztviselőkkel* látja el. A központi előírások következtében a 2003. évtől kezdődően folyamatos létszámcsökkentésekre kényszerült, aminek eredményeként létszáma mintegy 20%-kal csökkent, 2006 végén 218 fő volt. A létszám tekintetében elfogadott legújabb 2186/2007. (X. 18.) Korm. határozat az MSZH létszámát már 215 főben határozta meg. *Ez a létszám nemzetközi összehasonlításban is kritikusan alacsony*: az MSZH-hoz feladatkörében és a kiszolgált ügyfélkör méretében leginkább hasonlító cseh, illetve dán hivatal létszáma ennél közel 20%-kal magasabb (252, illetve 250 fő). A lengyel, a finn, a svéd és a spanyol nemzeti hivatal létszáma 400 fő feletti, tehát majdnem kétszerese az MSZH-énak.

Az MSZH létszámán belül – 2006 végén – az alaptevékenységet végzők aránya az összlétszámon belül elérte a 72%-ot, a funkcionális tevékenységet végzők részesedése 19%, a kiegészítő tevékenységet végzőké 9% volt.

Az MSZH egyik legnagyobb értéke a *magasan képzett, nemzetközileg is kimagasló szakismeretekkel rendelkező humánerőforrás*. 2006 végén a munkatársak 79,8%-a, 178 személy *felsőfokú végzettséggel rendelkezett*, 23,9%-a két- vagy többdiplomás szakember. Figyelemre méltó a tudományos fokozattal rendelkezők magas száma (40 fő) is. 95 fő felsőfokú, 57 fő középfokú iparjogvédelmi szakképesítést szerzett. A munkatársak *jól beszélnek több nyelvet* is: 135 munkatárs összesen 213 nyelvvizsgával rendelkezik. Az imponáló képzettségi mutatókon kívül azonban még sokkal fontosabb, hogy a Hivatal munkatársai az iparjogvédelmi hatósági eljárások lefolytatásához szükséges, különleges szakértelem birtokában vannak. Ez a *pótolhatatlan, egyedülálló tudásbázis van veszélyben* az évente visszatérő, központilag elrendelt létszámcsökkentések miatt, és ez a veszteség csak többszörös ráfordítással vagy egyáltalán nem pótolható.

A Hivatal köré szerveződik a *magyar iparjogvédelmi szakmakultúra és hivatásgyakorlás*. A rendkívül értékes iparjogvédelmi szakértői réteg megőrzése, tudásának hatékony kihasználása a hazai csúcstechnológiai ágazatok, kutatás-fejlesztési műhelyek, innovatív kis- és középvállalkozások alapvető érdeke.

Az MSZH-nál nagy *múltja van a mennyiségi és minőségi teljesítménykövetelményrendszer személyre bontott gyakorlatának*. A teljesítményelvnek a közszolgálatban történő érvényesítése tekintetében a Hivatal időben megelőzte a kormányprogram célkitűzését, mivel az iparjogvédelmi hatósági területeken több mint egy évtizede működik a teljesítmény mérésén alapuló differenciált követelmény- és ösztönzési rendszer.

2.6.3. A szervezet strukturáltsága a hozzá tartozó testületekkel

A hivatali szervezeti hierarchia élén *egyszemélyi felelős vezetőként az elnök* áll. Irányítási, felügyeleti jogait közvetlenül és az *elnökhelyetteseken*, valamint a *gazdasági vezetőn* keresztül közvetetten gyakorolja. A hivatali *szervezeti struktúra hosszabb ideje stabil*, a 215 fős létszám 7 főosztályra tagolódik. A szervezeti egységek profiljai nagyban egybeesnek a nemzetközi gyakorlatban is megtalálható struktúrával (pl. a cseh vagy a dán hivataléval). A szervezet stabilitása nem zárta ki a belső struktúrának és működésnek az intézménnyel szembeni kihívásokhoz, a kiemelt feladatokhoz vagy a környezeti hatásokhoz való hozzáigazítását. Az MSZH munkavégzési kultúrájára a *horizontális együttműködés* igényeinek az érvényesítése és az *erős projektszemlélet* jellemző. A szervezeti felépítés a lineáris szervezeti modell alapján biztosítja a szakmai irányítást, ugyanakkor létrejöttek a *törzskari szerkezetre* jellemző, *feladatvezérelt*, illetve *tanácsadói funkciók* is, továbbá megalkottuk az *egy-egy projektet gondozó csoportok* felállítására és működésére vonatkozó szabályokat is.

A Hivatal feladatellátását és az elnök tevékenységét segítik az egyes – jogszabályokban meghatározott jogkörököt betöltő – testületek: a *Magyar Szellemtulajdon-védelmi Tanács* (MSZTT), az *Iparjogvédelmi Szakértői Testület*, a *Szerzői Jogi Szakértő Testület*, a *Szabadalmi Ügyvivői Vizsgabizottság*, valamint a *Magyar Formatervezési Tanács*.

2.6.4. Informatikai adatvagyon

Az MSZH alaptevékenységéből adódóan *értékes adatvagyonnal* rendelkezik. A vagyongazdálkodás fontos eleme tehát az adatvagyonnal történő közhasznú és nemzetközi hatású gazdálkodás. A technikai fejlődés folytán a korábban papíralapú információhordozók aránya lecsökkent, a tárolt iparjogvédelmi információk *több mint 90%-a már elektronikus formában* érhető el. A tárolást nagykapacitású tárolóeszközökön, a publikálást, illetve a hozzáférést *CD-ROM-, DVD-*, valamint az *interneten elérhető* adatbázisokban biztosítja a Hivatal. Jogszabályi előírások miatt továbbra is folyamatosan kell biztosítani a papíralapú információhordozók tárolását, hozzáférhetőségét és szükség esetén mozgatását is.

A 1990-es évektől a hatósági adatszolgáltatás forrásaként is szolgál az *Egységes Nyilvántartási Ügyviteli Rendszer* (ENYV), amely kezdettől fogva belső fejlesztésű rendszerként funkcionál. Az ENYV adja a specifikus informatikai szolgáltatások gerincét, minden oltalmi formában támogatja az ügyintézését, és *lefedi az iparjogvédelmi ügyek teljes életciklusát*. Az ENYV-vel működnek együtt a további származtatott adatbázisok és kapcsolódó rendszerek. Ilyen az interneten is elérhető, napi frissítésű adatokat tartalmazó elektronikus nyilvántartás, illetve az összes iparjogvédelmi oltalmi forma adatait egységes rendszerben integráltan tartalmazó *Publikus Iparjogvédelmi AdatbázisCSalád*, az ún. PIPACS nyilvános adatbázis. A PIPACS keresettségé és használata mind hazai, mind nemzetközi körben rendkívül nagymértékű.

Az MSZH hivatalos lapja a Szabadalmi Közlöny és Védjegyértesítő (SZKV), amely immár 112. évfolyamában jár, és havi gyakorisággal jelenik meg. Az SZKV-t 2006 januárjától már elektronikus kiadványként, 2008 januárjától pedig a védjegyrovatot illetően havi két alkalommal publikáljuk.

A Szabadalmi Tár állománya hagyományos (papíron, mikrohordozón) és elektronikus (CD-ROM, DVD-ROM) hordozókon gyűjtött állományrészekből áll. Ez mintegy *10-10 millió, egymást át nem fedő papír- és elektronikus szabadalmi dokumentumot* jelent. A papírgyűjtemény egyes állományrészei fontos technikatörténeti dokumentumok lelőhelyei. Az elektronikus hordozók térhódításával a papírállomány gyűjtése a magyar szabadalmi leírások kivételével a kilencvenes évek végétől megszűnt.

Az Iparjogvédelmi Szakkönyvtár adatvagyona a teljes dokumentumállományra vonatkozólag a Huntéka *integrált számítógépes könyvtári rendszerben* került feldolgozásra, és visszakereshető állapotban hozzáférhető *mind intraneten, mind interneten keresztül bármely felhasználó számára.*

2002 óta működik a Hivatalban az *integrált vállalatirányítási rendszer*, az SAP, illetve bevezettük a belső fejlesztésű igénylési rendszert és az Intézményi Munkaügyi Integrált Rendszert (IMIR) is. Folynak az előkészületek az *általános és egységes elektronikus iratkezelő rendszer bevezetésére* is.

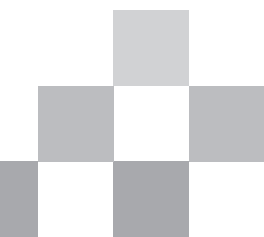

2.7. SWOT-ELEMZÉS

Az MSZH az intézményműködés és a szakmai tevékenység vonatkozásában külön-külön végezte el az erősségek, gyengeségek, veszélyek és lehetőségek számbavételén alapuló SWOT-elemzést, amelynek eredményét az itt következő két táblázat foglalja össze. Mindez – jó irányítúként – eligazítást ad a stratégiai célok és akciók körültekintő megtervezéséhez, illetve egyben hasznos a visszacsatoláshoz és az ellenőrzéshez is.

INTÉZMÉNYMŰKÖDÉS

Erősségek	Veszélyek
<ul style="list-style-type: none"> ■ Versenyképes tudással rendelkező, magasan képzett, kreatív, erős szakmai elhivatottságú közösség ■ Erős vezetői elkötelezettség ■ Együttműködésre nyitott, rugalmas, innovatív szervezet ■ Korszerű infrastruktúra/eszközvagyon ■ Nemzetközi elismertség ■ Piacközeli működés ■ Interdiszciplinaritás ■ Proaktivitás ■ Szabályozottság, szervezettség ■ Diszkutatív döntési mechanizmusok 	<ul style="list-style-type: none"> ■ Bizonytalan külső környezet, kiszámíthatatlan központi beavatkozások (létszámleépítés és pénzforrások elvonása) ■ A megtartási képesség szűkülése, szaktudásvesztés, a munkaerő elvándorlása ■ A motiválási eszközök, belső érdekltség tompulása ■ A hosszú távú tervezés ellehetetlenülése ■ A változásokkal szembeni belső ellenállás ■ Kapacitásainkat felülmúló szolgáltatásikereslet-támasztás
Gyengeségek	Lehetőségek
<ul style="list-style-type: none"> ■ A tapasztalati korfa/kapacitás/terhelés egyenetlenségei ■ Diszfunkcionális központi előírású pénzügyi keretek ■ A hivatalon belüli szervezeti rugalmasság hiánya ■ Végrehajtási kultúra (monitoring), visszacsatolás ■ Felhasználóközpontú kommunikáció esetlegessége 	<ul style="list-style-type: none"> ■ A kormányhivatali státusz adta jogok és kötelezettségek, feladatok bővülése ■ Gazdaságfejlesztési integrátor szerepkör ■ Innovációs „lakmuszpapír”-szerep ■ Európai szabadalmi hálózat, regionális vákuum kitöltése, regionális központtá válás ■ Nemzetközi és hazai források bevonása ■ Kulturális nyitás, katalizátor-szerepkör ■ Saját bevételekkel való gazdálkodás

SZAKMAI TEVÉKENYSÉG

Erősségek	Veszélyek
<ul style="list-style-type: none"> ■ Minőségi hatósági működés, minőségi szolgáltatói tevékenység ■ Stabil jogállás ■ Fejlett nemzetközi kapcsolati tőke, európai befolyás ■ Innovatív előrelátás, proaktív fellépés, kezdeményezőkézség ■ Szakmai tradíciók, presztízs, tradicionális értékek kezelése a legfrissebb ismeretek alkalmazásával ■ Átfogó kompetencia (horizontális és vertikális) a vezetésben és végrehajtásban ■ Magas szintű, nemzetközileg elismert, speciális szaktudás és szakismeret ■ Hatékony szakmai érdekérvényesítés ■ A hivatali kultúra tudatosított normái 	<ul style="list-style-type: none"> ■ Kritikus létszám a feladatokhoz mérten, időhiány, pénzhiány a fejlesztésekhez ■ Keresletszűkülés, a K+F+I tevékenység visszaesése, stagnálása, a kkv-k versenyképességének romlása ■ Szabadalomellenes, szerzőijog-ellenes mozgalmak, monopóliumellenesség ■ A feketegazdaság térnyerése ■ A szellemi tulajdon-védelmi tudatosság erőtlensége ■ További centralizáció Európában
Gyengeségek	Lehetőségek
<ul style="list-style-type: none"> ■ A növekvő fajlagos ügyteher és a célzott szaktudásigény ütközése ■ Jogorvoslati fórumok működése, a jogérvényesítés helyzete általában ■ Közérthető kommunikáció elégtelensége ■ Társadalmi tudatosság hiányában az ügyféligenyek érzékenyebb feltérképezése ■ Piaci viszonyok közötti nem piaci szabályozás (szellemivagyon-gazdálkodás) 	<ul style="list-style-type: none"> ■ Globalizálódó környezetben nemzeti hivatali státusz mellett regionális/EU-kompetenciaközponttá válás ■ Bővülő hatósági szerepvállalás hálózatos együttműködésben (PCT, CETMOS) ■ Nemzetközi projektek és új nemzeti projektek indítása ■ EU-elnökség 2011 ■ QMS minden hatósági területen, ISO/CAF bevezetése ■ Képzési rendszer fejlesztése (<i>e-learning</i>) ■ Kormányzati fókuszban az innováció: erőteljes kreatívpar-katalizálás ■ Birtokolt tudásbázis becsatornázása az állami döntés-előkészítésbe

III. CÉLÁLLAPOT – JÖVŐKÉP 2010-RE

Az MSZH a hálózatos európai együttműködésben meghatározó regionális szerepkört betöltő kompetenciaközpontként versenyképes, differenciált és alkalmazkodó – nemzetközileg is elismert – hatósági működéssel és szolgáltatásokkal serkenti az innováción alapuló, dinamikus gazdaságot. Ebben átlátható és konszolidált szabályozási háttérre, megőrzött és továbbfejlesztett tudástőkére, valamint kiszámítható feltételek közé helyezett önfinanszírozó működésre támaszkodik, párbeszédképes kommunikációval alakítva környezetét.

IV. STRATÉGIAI CÉLOK – AKCIÓK, LÉPÉSEK

Az MSZH küldetésének és jövőképeinek megvalósítása több stratégiai területen igényel összehangolt előrelépést. E fejezet *stratégiánk pilléreihez rendezetten jelöli ki az egyes célokat* és mutatja be a megvalósításukhoz *szükséges akciókat, lépéseket*. Ahol ennek helye van, bemutatja a célok eléréséhez szükséges eszközöket, valamint megadja a stratégia megvalósításának figyelemmel kíséréséhez segítségül hívható *indikátorokat* is.

4.1. Megújuló hatósági profil

Az iparjogvédelmi (és egyes ügyekben: szerzői jogi) hatósági vizsgálatok és eljárások elvégzése az európai integrációval új működési feltételek közé és megváltozott kapcsolatrendszerbe illeszkedő MSZH számára hosszabb távon is alaptevékenység marad. A hatósági profil és kapacitás megújított fenntartása a hazai innováció és versenyképesség erősítésének nélkülözhetetlen intézményi-infrastrukturális feltétele.

A megújuló hatósági profilhoz kötődő főbb specifikus célok a következők:

- Az európai és a nemzetközi együttműködés továbbfejlesztésével *új hatósági szerepkört* építünk ki.
- Az MSZH tevékenységét elismertetjük az irányadó nemzetközi, illetve *európai minőségirányítási gyakorlat és ellenőrzési rendszerek* alapján.
- Tovább *áramvonalasítjuk* a hatósági tevékenységet, az eljárásokat *egyszerűsítjük* és – igény szerint – *gyorsítjuk, gyarapítjuk* az egyes eljárási lehetőségeket, hogy jobban kiszolgálhassuk a differenciálódó ügyféligenyeket.
- Az alapvető hatósági *ügyviteli és tájékoztatási rendszereket átépítjük* és összehangoljuk az európai és a hazai elektronikus kormányzati programokkal.
- Széles körben el- és megismertetjük az MSZH-nak a *szerzői joghoz kötődő hatósági feladatait és szolgáltatásait* is.

4.1.1. Az európai és a nemzetközi iparjogvédelmi együttműködés továbbfejlesztésével új hatósági szerepkör kiépítése

Új szerepkör az európai és a nemzetközi együttműködésben

A nemzetközi szabadalmi együttműködésben meghatározó szerepet tölt be a PCT rendszere, amely a WIPO égisze alatt működik. E rendszerben egyetlen nemzetközi bejelentéssel szabadalmat lehet igényelni a PCT több mint 130 tagállamában. „Világszabadalom” még a PCT-ben sem szerzhető, hiszen a nemzetközi szakaszt követően a tényleges oltalomszerzéshez a szerződő államokban külön-külön le kell folytatni az ún. nemzeti szakaszba tartozó eljárásokat. A PCT működéséből a WIPO Nemzetközi Irodája mellett fontos részt vállalnak az ún. nemzetközi kutatási és elővizsgálati szervek (ún. PCT-hatóságok). Az ún. nemzetközi szakaszban e szervek látják el a kutatási és elővizsgálati feladatokat. A PCT-hatósági státusz elnyeréséhez teljesíteni kell a PCT alapján előírt

– vizsgálókapacitással, dokumentációval és minőségbiztosítással kapcsolatos – követelményeket. Európában jelenleg az ESZH mellett a *finn*, a *spanyol*, a *svéd* és – korlátozott jogkörrel – az *osztrák* nemzeti hivatal működik PCT-hatósággként (összhangban az ESZE ún. központosítási jegyzőkönyvével is). Rajtuk kívül egyes skandináv államok nemzeti hivatalai kapcsolták össze vizsgálókapacitásukat egy erre a célra létrehozott nemzetközi szervezetben a PCT-hatósági státusz elnyerése érdekében. Ez a szervezet (a *Nordic Patent Institute*) 2008. január 1-jén kezdi meg működését. Világszerte egyre több nemzeti hivatal kvalifikálja magát PCT-hatósággként. Ezzel nemcsak vizsgálókapacitásukat és hatósági működésük minőségét ismertetik el globálisan, hanem – elsősorban – nemzeti iparuk számára nyitnak kaput a nemzetközi oltalomszerzés felé a legelőnyösebb feltételeket kínálva ehhez.

Az MSZH alapvető stratégiai célkitűzése, hogy 2010-ig kiépítse a PCT-hatósági státuszhoz szükséges feltételeket (ezek közül a legfontosabb a szabadalmi elbírálók létszámának növelése), és e stratégiai tervezési időszakon belül megkezdhesse az előkészületeket a nemzetközi felhatalmazás megszerzését célzó lépésekre. Az időszak végére ki kell kristályosodnia az ehhez szükséges szervezeti megoldásnak is, vagyis annak, hogy az MSZH önállóan vagy regionális együttműködésben aspiráljon-e a PCT-hatósági státuszra.

Az MSZH PCT-hatósággként való működésétől a Hivatalon, sőt az iparjogvédelmi rendszeren is túllépő kedvező hatások várhatók. Pozitív kisugárzásával *revitalizálhatja* a teljes hazai iparjogvédelmi „infrastruktúrát”, ellensúlyozhatja az európai rendszerek nyelvi-fordítási követelményeinek enyhítéséből adódó kedvezőtlen hatásokat, valamint elősegítheti, hogy hazánk a K+F és az innováció egyes területein *regionális központtá* nője ki magát.

Hálózatos európai együttműködés

Az európai szabadalmi rendszer előtt új távlatot nyitott az ESZSZ-ben az elmúlt években lefolytatott ún. stratégiai vita. E vita tétje nem kevesebb volt, mint

- a tagállamok és a nemzeti szabadalmi politikák tényleges egyenjogúságának és egyenrangúságának biztosítása;
- az ESZSZ demokratikus legitimációjának és a szerződő államok képviselőiből álló Igazgatótanács irányító szerepének helyreállítása, sőt, megerősítése;
- a hatékonyság és a minőség javítása az európai szabadalmi rendszer egészén belül; valamint
- az arról való stratégiai döntés, hogy az európai szabadalmi rendszer a további központosítás vagy a hálózattá történő szerveződés felé haladjon-e.

A vita összességében a nemzeti iparjogvédelmi infrastruktúra működtetéséhez és a *helyi ipar kiszolgálásához szükséges szakértelem megtartását, sőt, erősítését célozta*, annak a központi szerepnek a megőrzése mellett, amelyet a – javítandó hatékonyságú – ESZH tölt be az európai szabadalmak megadására irányuló eljárásban. A stratégiai vitát az ESZSZ Igazgatótanácsának 2006. júniusi ülésén az Európai Szabadalmi Hálózat

(*European Patent Network*, EPN) létrehozásáról hozott határozat zárta le. E határozat az EPN fejlesztési irányait a következőkben jelölte meg:

- a nemzeti hivatalok *kutatási eredményeinek az ESZH előtti eljárásokban történő felhasználása (utilisation)*;
- *európai minőségirányítási rendszer* kiépítése a szabadalmi hatósági kutatásra és vizsgálatra;
- az ESZH *nem hatósági természetű* kutatási és egyéb (pl. osztályozási) feladatainak *átadása* a nemzeti hivataloknak;
- az ESZH és a nemzeti hivatalok közötti *technikai együttműködés új alapokra* helyezése az ún. partnerségi koncepció szerint;
- a középtávon várható munkateher felmérése az ESZH azon érdemi feladatainak a meghatározása érdekében, amelyek *kiszervezhetők az erre vállalkozó nemzeti hivatalokhoz (outsourcing)*.

Az ESZSZ-n belüli stratégiai vita eredményéről az Európai Bizottság is elismerően nyilatkozott, összhangban azzal is, hogy a közösségi szabadalomról az *EU Tanácsában 2003-ban létrejött politikai egyezség ugyancsak érdemi feladatokat irányzott elő* a tagállamok szabadalmi hatóságai számára. Az EPN egyes pilléreinek kiépítése azóta megkezdődött. Az MSZH az EPN összes elemével kapcsolatban *vállalkozó és kezdeményező* szerepet tölt be. A 2008. és a 2009. év stratégiai feladata lesz az *európai minőségirányítási rendszerbe való teljes integráció*, az EPN szabadalmi *kutatási szolgáltató tevékenységébe* történő bekapcsolódás, a partnerségi koncepció érvényesítésével az ESZH-val folyó *technikai együttműködés* hatékony kihasználása, valamint az *outsourcing* lehetőségének az ESZSZ napirendjén tartása.

Az EPN-ről hozott döntések mielőbbi teljes végrehajtása a *hazai ipar versenyképességének, innovációs potenciáljának és iparjogvédelmi pozícióinak javítását* is elősegíti. Magyar részről mindig is az európai szabadalmi rendszer „hálózatos” modelljét, és nem a további centralizációt támogattuk, mivel a szabadalmi rendszer csak így maradhat meg az európai versenyképesség és a helyi ipar (különösen a kkv-k) szolgálatában. A szupranacionális európai szervezetek (mint amilyen az ESZSZ is) sikere, eredményessége ugyanis távolról sem mutat olyan szoros korrelációt az európai ipar versenyképességével, mint a *nemzeti infrastruktúráé*.

Az európai rendszerek „indulási és érkezési oldalán”

Mind az európai szabadalmi rendszer, mind pedig az Európai Unióban létrejött közösségi oltalmi rendszerek működtetése feltételezi a nemzeti iparjogvédelmi intézmények közreműködését. A nemzeti iparjogvédelmi rendszer az európai (közösségi) oltalom megszerzése felé való elrugaszkodásban (az „indulási oldalon”) és az európai (közösségi) szinten megadott jogok érvényesítésében (az „érkezési oldalon”) egyaránt nélkülözhetetlen szerepet tölt be. Az európai szupranacionális és a nemzeti oltalmi rendszerek közötti „*interface*”-ek hatékony működtetése nagyban hozzájárulhat a hazai vállalkozások versenyképességének és piaci pozícióinak javításához. Fontos stratégiai célunk, hogy az

MSZH az európai szabadalmi rendszerrel és az EU közösségi oltalmi formáival (a közösségi védjeggyel, formatervezési mintával, növényfajta-oltalommal és földrajziárjelző-oltalommal) kapcsolatos – 2003, illetve 2004 óta jelentkező – *többletfeladatait* a 2010-ig terjedő időszakban *mind az ügyfelek, mind az érintett európai hatóságok* (ESZH, BPHH) *elvárásainak megfelelően*, mind elismertebb színvonalon teljesítse.

4.1.2. Az MSZH tevékenységének elismertetése az irányadó nemzetközi, illetve európai minőségirányítási gyakorlat és ellenőrzési rendszerek alapján

Minőségi szolgáltatással az EPN-ben

A kiépülő EPN-ben való érdemi szerepvállalás előfeltétele az európai minőségirányítási rendszer követelményeinek való megfelelés. Az MSZH szabadalmi hatósági területén – a korábbi középtávú stratégiával összhangban – az elmúlt években kiépült és működésbe lépett az európai elvárásokat is kielégítő minőségirányítási rendszer. E rendszer karbantartásával és továbbfejlesztésével az MSZH már a 2008. év folyamán zökkenőmentesen be tud illeszkedni az *ESZSZ minőségirányítási rendszerébe*. Ezzel az MSZH európai szinten elismert hatósági tevékenységet és szolgáltatásokat kínálhat ügyfelei számára; az utóbbiak tehát „*európai termékként*” használhatják fel európai és nemzetközi szabadalmazási stratégiájukban az MSZH kutatási és vizsgálati eredményeit.

Minőség az összes oltalmi formában

Célunk, hogy a szabadalmi területen kidolgozott minőségirányítást 2009-től kezdődően fokozatosan – a szükséges adaptációkkal – *kiterjesszük az összes iparjogvédelmi formára*. *A minőség biztosítását a hivatali működés egészét illetően középpontba kívánjuk állítani*.

Az ügyfelek elégedettségének mérése

A korábbi középtávú stratégiában előirányzott intézkedésekkel az MSZH *már valamilyen hatósági területen* bevezette az ügyfél-elégedettség méréését. Az előttünk álló időszak feladata az ebből származó első eredmények értékelése és hasznosítása. Az ügyfelek visszajelzései alapján is folyamatosan javítanunk kell hatósági feladatellátásunk és szolgáltató tevékenységünk minőségét.

A CAF-rendszer bevezetése és ISO-tanúsítás

2010-ig bevezetjük az MSZH tevékenységének értékelésére a *CAF-rendszer (Common Assessment Framework, Közös Értékelési Keretrendszer) alkalmazását*, valamint egyes hatósági területeken megszerezünk az *ISO-tanúsítványt*.

4.1.3. Áramvonalasított és eljárási opciókban gazdag hatósági tevékenység

Szabályozási és ügyviteli konszolidáció

A hatósági tevékenység *ügyfélorientált továbbfejlesztésének* előfeltétele a *szabályozási és ügyviteli konszolidáció*. A korábban (pl. az ESZE- és az EU-csatlakozás, a Ket. hatálybalépése miatt) számos változásnak kitett jogszabályi környezet megszilárdítására, a joggyakorlat kiszámíthatóvá tételére és fokozatos kikristályosítására éppúgy szükség van, mint a hatósági eljárások belső ügyviteli alátámasztottságának megbízható megerősítésére. Innen továbblépve lehet csak vállalkozni az ügyféligényekhez szabott *eljárási opciók további gyarapítására*, valamint az eljárások *egyszerűsítésének és gyorsításának folytatására*.

Még egyszerűbben, még gyorsabban

A már korábban meghozott intézkedésekre és az eddig elért – számottevő – eredményekre támaszkodva a továbbiakban is keresni fogjuk és hatékonyan kihasználjuk az eljárások gyorsítására szolgáló lehetőségeket. Célunk, hogy hatósági *eljárásaink átfutási ideje* maximálisan és kellően *differenciáltan igazodjék ügyfeleink üzleti, piaci és egyéb igényeihez*. Ügyfeleink és ügyintézőink visszacsatolásai alapján újabb egyszerűsítési és gyorsítási lehetőségeket fogunk feltárni. Ebben számítunk ügyfeleink együttműködésére is. A 2008. év végére el kívánjuk érni, hogy a védjegy törvény 2007. évi módosításával bevezetett ún. különleges gyorsított eljárásban a gyors piacralépésben érdekelt vállalkozások *legfeljebb egy hónapon belül lajstromozott védjegyhez juthassanak*.

Versenyképes nemzeti hatósági portfólió

A központosított európai (illetve közösségi) oltalmi rendszerek sajátos csapdahelyzete kitörési pontot kínál a nemzeti hatóságnak. Az ESZH-nál és a BPHH-nál végzett hatósági munka *minősége a mennyiségi siker áldozatává vált*. A bejelentések áradatával és az ebből eredő mennyiségi teljesítménykényszerrel e hivatalok csupán kutató- és vizsgálótevékenységük minőségének rovására képesek megfelelni. Ez esélyként, sőt, követelményként jelenik meg a nemzeti iparjogvédelmi hatóságok előtt: minőségi és az ügyféligényekhez jobban igazodó hatósági szolgáltatásaikkal *ki kell tölteniük az európai szervezetek hiányos, illetve elégtelen működésével szabadon hagyott réseket*. Ebben – ezen a „piacon” – a nemzeti iparjogvédelmi hatóságok (miközben egymás szövetségét is keresik) immár *egymás versenytársaivá* is váltak. Az MSZH hatósági profilját ezért más nemzeti hivatalok hasonló irányú fejlesztéseire figyelemmel célszerű megújítani.

Profiltisztítás és szervezetracionalizálás

Az MSZH érdemben járul hozzá a közfeladatok kormányzati szintű felülvizsgálatához is. Ennek részeként tervezzük, hogy a GKM profiltisztításának és szervezetracionalizálásának eredményeként *egyes iparjogvédelmi közfeladatokat* (pl. nemzeti jelképeink védjegycélú használatának engedélyezése) *átveszünk a tárcától*.

4.1.4. Elektronikus ügyintézés

Az elektronikus ügyintézés bevezetésében az MSZH – korábbi középtávú stratégiájával összhangban – számottevő eredményeket ért el az elektronikus nyilvántartások kiépítésével és azzal, hogy a legfontosabb, illetve a legnagyobb számban előforduló iparjogvédelmi ügyekben megteremtette az elektronikus eljáráskezdeményezés (többnyire: elektronikus bejelentés) lehetőségét.

Ezekre az eredményekre építve fejlesztjük tovább az MSZH alapvető hatósági ügyviteli és nyilvántartási-tájékoztatási rendszereit. A fejlesztéseket az európai és a hazai elektronikus kormányzati programokkal összehangolt módon hajtuk végre, különösen a következő területeken:

- *valamennyi oltalmi formára online hozzáférhető*, kizárólag elektronikus változatban vezetett, egységes és megbízható adattartalmú *közhitelű lajstromot*, illetve *bejelentési nyilvántartást* alakítunk ki;
- fokozatosan, de dinamikusan szélesítjük az elektronikus úton *fogadott kérelmek* és az *elektronikusan intézett hatósági ügyek*, illetve *szolgáltatások körét*, növeljük az elektronikus formában intézett ügyek arányát.

Az elektronikus ügyintézés kiterjesztésének időhorizontját *döntő mértékben* határozza meg az MSZH fejlesztési *kapacitásainak* és e célra mozgósítható *erőforrásainak jövőbeli alakulása*; befolyásolják továbbá az egyes európai és hazai kormányzati projektekhez való csatlakozás feltételei is.

4.1.5. Intézményesülő szerzői jogi szerepvállalás

Az MSZH az ezredforduló óta számítja a szellemi tulajdon kormányzati központjának, azóta lát el az iparjogvédelmi mellett szerzői jogi feladatokat is. Az elmúlt időszakban – a korábbi hivatali stratégiának is megfelelően – az MSZH szerzői jogi hatásköre dinamikusan bővült. Ez egyfelől módot adott a szellemi tulajdon-védelem kormányzati feladatainak szakmailag koherens megközelítésben történő ellátására, másfelől fontos gyakorlati igényeket elégített ki (pl. a szakértői testületi működéssel vagy az önkéntes műnyilvántartással).

Stratégiai célunk, hogy az MSZH szerzői jogi hatósági feladatait és szolgáltatási palettáját széles körben el- és megismertessük, megerősítve a hivatali szerepvállalást a szerzői jog területén. Ennek főbb cselekvési irányai a következők:

- az önkéntes műnyilvántartás vezetése;
- az ún. *árva művek felhasználásának engedélyezésére* szolgáló rendszer kiépítése (2008 folyamán, a jogszabályi keretek megteremtését követően);
- *alternatív vitarendezés*, valamint a bíróságok és az érintett hatóságok tevékenységének támogatása a Szerzői Jogi Szakértő Testület és az Egyeztető Testület működtetésével;
- a *közös jogkezelés felügyeletéhez* való szakmai hozzájárulás.

E stratégia időtávján belül vizsgálendő kérdés, hogy az *MSZH elnevezését célszerű volna-e*, és ha igen, milyen időpontban és feltételekkel, *hozzáigazítani tényleges feladatköréhez*, vagyis ahhoz, hogy az MSZH kormányhivatalként a szellemi tulajdon egészségért – mind az iparjogvédelemért, mind a szerzői jogért – felel. A bővülő szerzői jogi feladatkör – az eszközök oldaláról – az elkövetkező években felveti a *belső szervezet- és humánerőforrás-fejlesztés* szükségességét is.

4.2. Ügyfélbarát szabályozás és proaktív szakdiplomácia

A szellemi tulajdon védelmének sajátossága az erős szabályozási determináltság, mind nemzeti, mind európai, illetve nemzetközi szinten. Az átlátható és konszolidált szabályozás e területen korántsem öncél, hanem a magasabb kockázatú, hosszabb kifizetési idejű innováció és a versenyképes vállalkozói cselekvés sikeréhez szükséges jogbiztonság záloga. Ugyancsak meghatározó jellemzője a szellemi tulajdonnak a kiterjedt és intenzív nemzetközi együttműködés, valamint az európai integráció előrehaladottsága.

Stratégiánk önálló pillérét képezi ezért a világos és ügyfélbarát szabályozás, valamint az európai és a globális együttműködésben történő proaktív szakdiplomáciai fellépés. Az e pillérhez kötődő főbb specifikus célok a következők:

- Áttekinthető, világos, kiszámítható és koherens szabályozással erősítjük a vállalkozások *jogbiztonságát és az üzleti környezet vállalkozóbarát jellegét*; olyan jogszabályi kereteket alakítunk ki, amelyek az ügyfelek javát a közérdek sérelme nélkül szolgálják.
- Az európai szabadalmi rendszer reformját nemzeti érdekeink mentén mozdítjuk elő. Ennek során érvényesítjük a *költséghatékonyság, az esélyegyenlőség, a jogbiztonság és a demokratikus legitimitáció* követelményeit, és pártoljuk az európai ipar versenyképességének és világgazdasági pozícióinak javítására irányuló törekvéseket.
- Támogatjuk – összhangban a Kormány Európa-politikai stratégiájával – a *közösségi oltalmi rendszerek kiegyensúlyozott, a nemzeti iparjogvédelmi infrastruktúrára támaszkodó fejlesztését*.
- *Proaktívan* veszünk részt a szellemi tulajdon globális keretfeltételeinek javításában.
- Hatékonyan használjuk ki az európai és a nemzetközi *projekteknél, illetve technikai együttműködési formákban* rejlő lehetőségeket.
- A szakmai kiválóság megtestesítőjeként meghatározó szerepet töltünk be a *közép-európai országokkal* folyó regionális együttműködésben.

4.2.1. Áttekinthető és konszolidált szabályozás – az ügyfelek szolgálatában, a közérdek tiszteletben tartásával

Iparjogvédelmi kódex

A rendszerváltozást követően meg-, illetve újraalkotott iparjogvédelmi törvények külön-külön szabályozzák az egyes oltalmi formákat. Ebből számos párhuzamosság adódott, a

szabályozási ellentmondások kockázatával együtt. A deregulációt is szolgálja és a szabályozás koherenciáját is javítja, hogy *2010-ig elkészítjük az összes oltalmi formára kiterjedő, átfogó iparjogvédelmi kódex tervezetét*. A kódex kidolgozása alkalmat kínál a szabályozási konszolidációra is, amire elsősorban azért van szükség, mert az európai integrációs folyamatok és a hazai jogi környezet változásai következtében iparjogvédelmi törvényeink több alkalommal is jelentős mértékben módosultak.

A szellemi tulajdon-védelmi szempontok hatékonyabb érvényesítése

Célunk, hogy a szellemi tulajdon-védelmi szempontokat *hatékonyabban érvényesítsük a hazai jogszabály- és kormányzati döntés-előkészítésben* (különösen pl. tudomány- és technológiapolitikai, versenyszabályozási, fogyasztóvédelmi, polgári és büntetőjogi, jogérvényesítési, adózási és számviteli kérdésekben). *Aktív együttműködésre* törekszünk a szellemi tulajdon védelméhez kapcsolódó szakpolitikákkal. Mindebben támaszkodunk az MSZH kormányhivatali státuszára és törvényi szinten megerősített ilyen irányú „*mandátumára*”. E téren továbbá meghatározó szerepet tölthet be az MSZTT.

A többi központi államigazgatási szervvel való együttműködésünk javításával a legrövidebb időn belül el kívánjuk érni, hogy az MSZH-t – a törvényi előírásnak megfelelően – *ténylegesen vonják be* kivétel nélkül valamennyi olyan jogszabály tervezetének előkészítésébe és véleményezésébe, amely érintheti a szellemi tulajdon védelmét.

A mintaoltalom új mintái

A szükséges *hatásvizsgálatok elvégzése alapján 2009-ben döntést kívánunk hozni* arról, hogy kezdeményezzük-e az áttérést a dizájnalkotásokra vonatkozó formatervezésimintaoltalmi bejelentések vizsgálatában a teljes vizsgálati rendszerről az *egyszerűbb és gyorsabb* – a közösségi mintaoltalmi hatóság (a BPHH) által is követett – *regisztrációs rendszerre* opcionális kutatási szolgáltatás bevezetése mellett.

2010-ig felülvizsgáljuk a szabadalmazható találmányok alkotói színvonalát el nem érő, de innovatív megoldások jogi védelmére szolgáló használatiminta-oltalmi rendszert. E vizsgálatnak ki kell terjednie a hazai kis- és középvállalkozások valós érdekeltségére, illetve igényeire, továbbá a szabadalom és a használatiminta-oltalom viszonyára.

Megújuló jogorvoslati fórumok

Az MSZH számára kulcskérdés a döntéseit felülvizsgáló *jogorvoslati fórumok* gyakorlatának feldolgozása és figyelembevétele, valamint az érintett bíróságokkal kialakuló *szakmai párbeszéd* elmélyítése.

A jogviták eldöntéséhez szükséges műszaki szakértelem biztosítása céljából napirenden tartjuk azt a kezdeményezést, hogy a szabadalmi és a mintaoltalmi ügyekben eljáró bíróságoknál vezessék be az ún. *szakúlnöki* rendszert.

Minőségi kodifikációs munka

Fenn kívánjuk tartani a szellemi tulajdon védelmét szabályozó jogszabályok előkészítésének elismerten és hagyományosan magas szakmai színvonalát. Ennek érdekében a továbbiakban is élünk a széles körű konzultációkra és a részletes hatásvizsgálatokra építő *korszerű kodifikációs módszerekkel*.

4.2.2. Kezdeményező és érdemi hozzájárulás az európai szabadalmi rendszer reformjához

Csatlakozás a Londoni Megállapodáshoz

2008-ban társadalmi vitát és *kormányzati döntést kezdeményezünk a Londoni Megállapodáshoz való csatlakozás időpontjáról és feltételeiről*. A csatlakozás folytán a Magyarországon hatályos európai szabadalmak teljes szövege angol nyelven állna rendelkezésre, és csupán az oltalom terjedelmét meghatározó igénypontokról készülne minden esetben magyar nyelvű fordítás. A szabadalom teljes magyar fordítását csak jogvita esetén lehetne megkövetelni.

A megállapodás hatálybalépése előtt a franciaországi ratifikációval az utolsó akadály is elhárult. Az Európai Bizottság – 2007. évi szabadalmi közleménye szerint – a megállapodás alapján az európai szabadalmak fordítási *költségeinek mintegy 30%-os csökkenését* prognosztizálja. E költségcsökkentéstől Európa versenyképességének javulását várják annak ellenére is, hogy előnyeit az Európán kívüli (pl. amerikai, japán és más távol-keleti) szabadalmasok is élvezni fogják.

Az ESZE-hez való 2003. évi csatlakozás alkalmával Magyarország nem vált egyidejűleg a Londoni Megállapodás részesévé. A megállapodáshoz való csatlakozás szükségességéről, célszerűségéről és megfelelő időzítéséről azóta is meg-megújuló viták zajlanak a különböző hazai szakmai fórumokon. E viták során a megállapodás rendszerének fontos sajátosságaként emelték ki, hogy az európai szabadalommal rendelkező magyar vállalkozások a megállapodásban részes országokban bekövetkező költségcsökkentés előnyeit akkor is élveznék, ha hazánk nem csatlakozna a megállapodáshoz. Az eddigi szakmai eszmecserék fontos tanulsága volt, hogy a csatlakozásnak alkotmányossági

vagy más jogi akadálya nincs, a döntést elsősorban a gazdasági (befektetésvonzási és technológiatranszfer-serkentő) és egyéb érdekek körültekintő mérlegelésével kell majd meghozni.

Szabadalmi reform Európában

Az európai szabadalmi rendszer folytatódó reformját nemzeti érdekeinkkel összhangban kívánjuk előmozdítani. Vezérlő szempontjaink: költséghatékonyság, esélyegyenlőség, jogbiztonság és demokratikus legitimitáció. A reformtól az európai ipar versenyképességének, innovációs kapacitásának erősödését és világgazdasági pozícióinak javulását várjuk.

E törekvéseinkkel összhangban:

- aktívan részt veszünk az *EPN kiépítésében* és hatékony működtetésében;
- hozzájárulunk az ESZH működése feletti *tagállami kontroll* és ezzel a demokratikus legitimitáció erősítéséhez;
- szorgalmazzuk az ESZH hatékonyabb és jobb minőségű hatósági munkáját a diszfunkcionális hatások (pl. az ún. *triviális szabadalmak*) *visszaszorítása* és az *átfutási idő radikális csökkentése* érdekében;
- konstruktív és kellően rugalmas pozícióval segítjük elő, hogy az EU és az ESZSZ között kiegyensúlyozott kapcsolatrendszer alakuljon ki (egyebek mellett a szabadalmi bíraskodás és a közösségi szabadalom ügyében).

4.2.3. A közösségi oltalmi rendszerek kiegyensúlyozott fejlesztése

A Kormány Európa-politikai stratégiájával [2147/2007. (VIII. 8.) Korm. hat.] összhangban támogatjuk az Európai Unió közösségi oltalmi rendszereinek kiegyensúlyozott, a tagállami iparjogvédelmi infrastruktúra érdemi közreműködését feltételező továbbfejlesztését. Ennek jegyében

- kezdeményezően lépünk fel a közösségi szabadalom diszkriminációtól mentes és a nemzeti iparjogvédelmi hatóságok szerepvállalását is előirányzó modelljének, illetve az egységes európai *szabadalmi bíraskodás decentralizált rendszerének* kialakítása és elfogadtatása érdekében;
- elősegítjük a közösségi és a nemzeti védjegy-, illetve mintaoltalmi rendszerek harmonikus együttműködését a torzításoktól mentes *egységes piaci verseny* feltételeinek megóvása, valamint a *kkv-k speciális igényeinek* teljesítése érdekében;
- szorgalmazzuk a földrajzi árujelzők közösségi védelmének kiterjesztését és hatékonyabbá tételét a *hagyományos magyar termékek* egységes piaci esélyeinek javítása céljából;
- a kulturális sokféleséghez kötődő és egyéb kultúrpolitikai szempontok figyelembevételével mellett pártoljuk a szerzői és kapcsolódó jogok közös kezelésének *áttekinthetőbbé tételét* szolgáló jogharmonizációs törekvéseket;
- támogatjuk a *jogérvényesítés hatékonyságát javító* európai uniós kezdeményezéseket.

4.2.4. Kapcsolódás globális kezdeményezésekhez

A szellemi tulajdon globális keretfeltételeinek alakításában az MSZH-nak – az ebből rá háruló kormányzati-képviseleti és szakmai feladatok ellátásával – tiszte közreműködni. Az illetékes nemzetközi szervezetekben (különösen a WIPO-ban és a WTO-ban) kifejtett proaktív szakdiplomáciai tevékenységünk középpontjába a következőket állítjuk:

- a szabadalmi *anyagi jogi harmonizáció* elősegítésével javítjuk az innovatív hazai vállalkozások külpiaei esélyeit;
- részt veszünk a szabadalmi hatóságok közötti globális együttműködés előmozdításában, és kapcsolódunk azokhoz a kezdeményezésekhez, amelyek a nemzetközi oltalomszerzés új modelljeinek kidolgozására irányulnak (pl. *Patent Prosecution Highway*, a kutatási és vizsgálati eredmények kölcsönös felhasználása, a PCT reformja);
- támogatjuk a WIPO-ban a védjegyek nemzetközi lajstromozására szolgáló ún. madridi rendszer – *egyszerűsítést és költségcsökkentést* célzó – korszerűsítését;
- szorgalmazzuk a *földrajzi árujelzők nemzetközi védelmének fejlesztését* a WIPO-ban, illetve a WTO TRIPS-megállapodása alapján a hagyományos magyar termékek külpiaei esélyeinek javítása érdekében;
- hozzájárulunk a nemzetközi szerzői jogi szabályozásnak az *információs társadalom* igényeihez igazodó továbbfejlesztéséhez.

4.2.5. Európai és nemzetközi projektek

Stratégiánk sikeres megvalósításához elengedhetetlen, hogy maximálisan kihasználjuk az európai és a nemzetközi projektekben, illetve technikai együttműködési formákban rejlő lehetőségeket. E lehetőségek a 2010-ig terjedő időszakban főként az Európai Unióban (az Európai Bizottságnál és a BPHH-nál), az ESZSZ-ben és a WIPO-ban nyílnak meg előttünk. Fontos szakdiplomáciai célunk, hogy e *programok feltételrendszerét számkra kedvezően alakítsuk*.

4.2.6. A régió szakmai centrumában

Ambíciónk, hogy a közép-európai országokkal folyó regionális együttműködésben megőrizzük, sőt, *erősítsük meghatározó szerepünket*. A szakmai kiválóság megtestesítőjeként az MSZH-t a régió egyik szellemi tulajdon-védelmi központjává kívánjuk tenni. Ennek jegyében *kétoldalú* hivatalközi megállapodások alapján kutatási és vizsgálati feladatokat látunk el, valamint *regionális* iparjogvédelmi szolgáltatásokat vezetünk be (a 2007 ősze óta működő regionális védjegykutatói szolgáltatás, a CETMOS mintájára). E törekvéseink összekapcsolódhatnak az MSZH PCT-hatósági státuszának elnyerésével (lásd a 4.1.1. pontot).

A hatékonyabb érdekérvényesítés céljából a továbbiakban is szorgalmazni fogjuk a közép-európai országok összehangolt és egyeztetett fellépését az európai és a nemzetközi fórumokon.

4.3. Innovációtámogatás és versenyélénkítés

Mind az Európai Unióban, mind az ESZSZ-ben immár széles körben elfogadott felismerés, hogy a tagállamok iparjogvédelmi hatóságainak egyik legfőbb küldetése, hogy a szellemi tulajdon eszköztárával serkentsék az innovációt és erősítsék a versenyképességet Európában. Az EU ún. Lisszaboni Stratégiájának végrehajtásában komoly szerep jut mind a szabadalmi rendszernek általában, mind pedig a nemzeti hivatalok innovációtámogató akcióinak. Az EU Tanácsának a közösségi szabadalomról 2003-ban elfogadott közös politikai megközelítése éppúgy számolt a nemzeti iparjogvédelmi hatóságok e szerepkörével, mint ahogy az Európai Bizottság legutóbbi – szabadalmi tárgyú – közleménye is fontos feladatokat irányzott elő a tudástranszfer előmozdítása és a kkv-k tájékoztatása terén. Az ESZSZ-ben az EPN létrehozása – egyebek mellett – épp a nemzeti hivatalok innovációt támogató képességeinek fejlesztését és kibontakoztatását célozta.

A Kormány TTI-stratégiájának és erre vonatkozó intézkedési tervének is szerves részét képezi az iparjogvédelem eszközeivel történő innovációtámogatás.

Az MSZH – korábbi stratégiájának, valamint az ESZH és az Európai Bizottság törekvéseinek megfelelően – négy célcsoportra összpontosító akcióprogramba kezdett. E program az egyes célcsoportok szerint a következőkre irányul:

- a *kkv-k szellemi tulajdon-védelmi tevékenységének élénkítése a VIVACE program keretében;*
- *klaszterképzés és technológiaátadás az egyetemi, kutatóintézeti és egyéb tudásközpontokban;*
- a szellemi tulajdon-védelmi tudatosság erősítése a *kormányzati, illetve a hatósági-jogalkalmazó szférában;*
- a *szélesebb közvélemény tájékoztatása, valamint az iparjogvédelmi és a szerzői jogi hivatásgyakorlókvaló kapcsolattartás.*

Stratégiánk e pillérének specifikus céljai az említett európai és hazai kezdeményezésekhez kapcsolódnak, és továbbviszik az MSZH korábbi stratégiája alapján elindított programokat. E specifikus célok a következők:

- Az MSZH *tájékoztatási és oktatási potenciáljának fejlesztésével bővülő iparjogvédelmi és szerzői jogi szolgáltatási kínálatot alakítunk ki, és intézményesítjük a Hivatal szolgáltató jellegét.*
- Növeljük az iparjogvédelmi képzés és a szerzői jogi oktatás penetrációját; ehhez szükségletorientált és kereslettámogató *hálózatot és szellemi tulajdon-védelmi tudásközpontot* építünk ki.
- Hatékonyabban és *szélesebb körben* érvényesítjük a szellemi tulajdon-védelmi szempontokat az innováció és a kutatás-fejlesztés *hazai intézményrendszerében.*
- Két- és többoldalú megállapodások, illetve pályázatok útján fokozott mértékben kapcsolódunk be a nemzeti és a nemzetközi szellemi tulajdon-védelmi *tudatosságnövelő, innovációserkentő együttműködésbe.*

- A feketegazdaság ellen történő fellépés részeként előmozdítjuk a szellemi tulajdonjogok hatékony érvényesítését, kikényszerítését. Ehhez *új típusú kommunikációval* élünk, valamint *intézményesítjük* és megerősítjük az érintett állami szervek, társadalmi szervezetek és vállalkozások közötti koordinációt a *Hamisítás Elleni Nemzeti Testület* gesztoraként.

4.3.1. Bővülő szolgáltatási kínálat; intézményesített szolgáltató jelleg

A szolgáltatási kínálat fejlesztése

Stratégiánk egyik központi eleme a szolgáltató hivatali jelleg kiépítése és megerősítése. Ez összhangban áll a kormányprogram azon célkitűzéseivel, hogy az állami intézményeknek „közérdekű szolgáltatóként” kell működniük, s hogy „*az állam ne akadályozó terhe, hanem segítő partnere legyen életünknek*”. Az MSZH tájékoztató, ügyfélszolgálati, szakmai tanácsadó, testületműködtetési munkáját, valamint a civil szervezetekkel, a hivatásos képviselőkkel és az ügyfelekkel ápolts kapcsolatait már régóta ez a szemlélet hatja át. Az előttünk álló időszakban e szemléletet érvényesítve kívánjuk tovább bővíteni az MSZH iparjogvédelmi és szerzői jogi szolgáltatásainak kínálatát és intézményesíteni a Hivatal szolgáltató jellegét.

A szolgáltatási kínálatot az *igények felmérése és az ügyfelek visszajelzései* alapján kívánjuk fejleszteni. Középpontba állítjuk a hazai bejelentési aktivitás serkentését és a szellemi tulajdonra építő *innovációs tudatosság erősítését*. A térítéses szolgáltatási portfóliót értéknövelt, gazdaságorientált megoldások kidolgozásával (pl. iparjogvédelmi *diagnosztikával*, a vállalati *IP-portfólió értékelésével*, *trendelemzéssel*) gazdagítjuk. Meglévő szolgáltatásaink hasznosulását monitorozzuk, és 2009-ben korszerű ügyfélszolgálati, *kapcsolatmenedzselési rendszert* vezetünk be. Fejlesztjük szolgáltató hálózatunkat, elsősorban *rokonfunkciójú piaci szövetségeseink* összefogásával. Fokozatosan újszerű, *szелеktiv direktmarketing*-módszereket vezetünk be a 2008 és 2010 közötti időszakban.

Keresletébresztés

Szolgáltatáspolitikánkban felerősítjük a *keresletébresztő és ügyfélgyarapító* hatásokat. Célunk, hogy mérhető eredményességű befolyást gyakoroljunk a hazai innovációs potenciál célcsoportjainak szellemi tulajdon-védelmi tudatosságára és aktivitására. Ezzel is hozzá kívánunk járulni a Kormány *TTI-stratégiájában* szereplő annak a célkitűzésnek a megvalósításához, hogy a magyar jogosultakat megillető európai szabadalmak egymillió lakosra jutó száma a *2005. évi 18,9-ről 2010-ig 24-re*, 2013-ig pedig 28-ra emelkedjen.

Szolgáltatási csomagok elbírálói kapacitásunk bázisán

A nemzetközi és az európai gyakorlat figyelembevételével és a hazai szükségletekhez igazodva önálló szolgáltatási csomagokat vezetünk be és kínálunk ügyfeleink számára. 2010-ig elérjük, hogy az MSZH mind hazai, mind külföldi ügyfelei számára *legalább két*

(magyar és angol) nyelven valamennyi lényeges oltalmi forma tekintetében differenciált szolgáltatásokat kínálhasson.

Szolgáltatáspolitikánk megvalósításához fontos eszközünk a hatósági területen érdemi feladatok ellátásával lekötött és megőrzött – kritikus tömegű – elbírálói-vizsgálói kapacitásunk és az általa birtokolt *hatósági „know-how”*. Igénybevételéről tervszerűen, célra orientáltan és transzparens módon – az összeférhetlenségi helyzetek kizárásával – gondoskodunk.

4.3.2. Képzési expanzió a tudásközpontból

E-learning és távoktatás

Továbbvisszük az iparjogvédelmi képzési rendszer reformját a *szertői jogi ismeretekre* való kiterjesztéssel, valamint az „*e-learning*” és a *távoktatás kereteinek szélesítésével*.

Felnőttoktatás

A stratégiai időszak végére – 2010-ig – el kívánjuk érni, hogy a *műszaki és a művészeti felsőoktatásban végzett valamennyi hallgató, illetve PhD, DLA-ösztöndíjas iparjogvédelmi, illetve szerzői jogi ismeretekkel* léphessen pályájára.

Célcsoport-orientált ismeretterjesztés

Az iparjogvédelmi képzési rendszer működtetésével és fejlesztésével hozzájárulunk ahhoz, hogy a *közfinanszírozású kutatóhelyek* technológiatranszfer-irodáinak munkatársai rendelkezzenek a szükséges szellemi tulajdon-védelmi ismeretekkel, és hogy a hazai innovatív vállalkozásoknál rendelkezésre álljon a kellő szellemi tulajdon-védelmi és innovációmenedzselési jártasság. Testre szabott képzési programokat dolgozunk ki és kínálunk a *kormányzati és hatósági szféra* számára, ezzel is előmozdítva a Kormány TTI-stratégiájában előírt irányzott – szellemi tulajdonnal kapcsolatos – célok megvalósulását.

Műhelyek és tudásközpont

Elősegítjük olyan műhelyek létrejöttét, amelyek az európai hálózatokban is képesek önálló tevékenységre. Ebben támaszkodunk a hazai szolgáltatási és információs hálózatra, valamint a felsőoktatási, az akadémiai és a kkv-szektor regionális kölcsönhatására is. A vállalkozások számára tanácsadást nyújtó szervezeteknek (pl. kamaráknak) ún. *multiplikátorképzést* biztosítunk, amelyben innovációcentrikus szellemi tulajdon-védelmi képzési programot kínálunk. Ezt a *kkv-k testére szabott, rövid, gyakorlatias – üzleti megközelítést és a célcsoporthoz igazított didaktikai módszereket alkalmazó – képzésekkel* egészítjük ki. Célunk továbbá a *fiatalabb – középiskolás, tinédzser – korosztály megszólítása is, ehhez „edutainment”-módszertant* alkalmazó, interaktív szórakoztató-oktató anyagokat kínálunk az interneten.

Az ESZH és a WIPO akadémiaival együttműködő, regionális szerepkört betöltő *tudásközpontot* építünk ki. E központ kielégítheti az üzleti világ és a közszféra szükségleteit, valamint szakértői támogatást adhat az MSZH szellemi tulajdonnal kapcsolatos koordinációs és egyéb feladatainak teljesítéséhez.

4.3.3. Szellemi tulajdon az innováció és a kutatás-fejlesztés hazai intézményrendszerében

Hatékonyabban és szélesebb körben kívánjuk érvényesíteni a szellemitulajdon-védelmi szempontokat az innováció és a kutatás-fejlesztés hazai intézményrendszerében.

Pályázatok

A K+F+I-pályázatok átlátható és szellemitulajdon-védelmi szempontokat tükröző szabályozásával 2008–2009-ig elérjük, hogy a *szellemi tulajdon védelméhez kapcsolódó költségek* (különösen az iparjogvédelmi oltalom megszerzésének és fenntartásának díjai) *minden esetben elszámolható* költségnek minősüljenek. Célunk az is, hogy a pályázatokat *elbíráló bizottságokban kapjanak helyet* szellemitulajdon-védelmi ismeretekkel rendelkező szakértők is.

Költségvetési kutatóhelyek

Kezdeményezni fogjuk a költségvetési kutatóhelyeken létrehozott kutatási eredmények hasznosítására irányuló *vállalkozásalapítás egyszerűsítését* – az indokolatlan jogi és adminisztrációs kötöttségek elhárításával.

Emellett szorgalmazni fogjuk, hogy a költségvetési kutatóhelyek indokolatlan megkötések és korlátozások nélkül *gyakorolhassák döntési jogköreiket* szellemi vagyonuk hasznosítását illetően. Ennek hatékonysága érdekében elősegítjük a technológiatranszfer-irodák közötti intézményesített együttműködést.

A szellemi vagyon értékelése

2009-ig általánosan elfogadott, a nemzetközi eredményeket is feldolgozó *módszertant alakítunk ki* a közfinanszírozású kutatóhelyeken létrehozott *szellemi vagyon értékelésére*, majd közreműködünk bevezetésében.

4.3.4. A szellemitulajdon-védelmi tudatosság növelése, az innováció serkentése

Az MSZH az európai és a nemzetközi szervezetek törekvéseivel összhangban gazdagítja a tájékoztatást, az információszolgáltatási kínálatot, valamint fejleszti a szellemitulajdon-jogokkal kapcsolatos ismeretek átadását, terjesztését. Ehhez élünk a két- és többoldalú megállapodások és a pályázatok kínálta lehetőségekkel. Fontos törekvésünk, hogy hozzá-

járuljunk az oltalomszerzést és az oltalmazott megoldások hasznosítását elősegítő üzleti környezet kialakulásához.

VIVACE és VIVACE+

Kihasználjuk a VIVACE program európai szinten elismert good practice jellegéből adódó marketing- és disszeminációs lehetőségeket. A *programot (VIVACE+ elnevezéssel) továbbfejlesztjük*. Ehhez felhasználjuk a többi hazai és nemzetközi „best practice”-t, valamint a hazai innovációs rendszer forrásait. Működtetéséről a rendszer szereplőivel (RET, RIÜ, ipari park stb.) létrehozott hálózatban gondoskodunk.

Európai projektek

Részt veszünk az Európai Bizottság által az innováció és a szellemi tulajdon tárgykörében meghirdetett projektekben. E projektek eredményeit a gyakorlatban is hasznosítjuk a magyar innovációs tevékenység, a jogérvényesítés és a versenyképesség serkentése érdekében.

4.3.5. Célkeresztben: a hamisítás

A feketegazdaság ellen történő kormányzati fellépés részeként előmozdítjuk a szellemi tulajdon-jogok hatékony érvényesítését, kikényszerítését. Ehhez megerősítjük és intézményesítjük az érintett állami szervek, társadalmi szervezetek és vállalkozások közötti koordinációt, valamint új típusú kommunikációt alakítunk ki. Céljaink megvalósítását különösen a következők szolgálhatják:

- a Kormány tanácsadó és javaslattevő *testületének létrehozása (2008-ban) és működtetése* az állami szervek, valamint a társadalmi és a gazdasági érdek-képviselői szervezetek közötti – távlatos és eredményes – együttműködés előmozdítására;
- a hamisítás elleni *nemzeti stratégia kidolgozása (2009-ig) és végrehajtása*;
- a nemzetközi mértékadó gyakorlat (*best practices*) összegyűjtése és *hazai adaptációja*;
- *továbbképzési, adatbázis-építési és egyéb akciókkal* az érintett állami szervek felkészültségének javítása;
- tudatosságnövelő, felvilágosító *programok és kampányok kezdeményezése* a jogosultakat érő hátrányok mellett azoknak a negatív – társadalmi és gazdasági – hatásoknak a kiemelésével, amelyeket a jogsértések okozhatnak, különösen a fogyasztók számára, illetve a közbiztonság terén.

4.4. Feladatvezérelt, hatékony hivatali működés

A helyzetelemzés is bemutatta, hogy az MSZH alapfeladatainak ellátásához önfinanszírozó, önálló gazdálkodással teremt meg a szükséges forrásokat, és magasan képzett humán erőforrást, értékes informatikai adatvagyonot és eszközrendszert vehet igénybe korszerűen strukturált, rugalmas szervezetben.

Stratégiai céljaink megvalósítása mindazonáltal igényli a működés további fejlesztését, összhangban a megújuló magyar közigazgatás követelményeivel és a legjobb nemzetközi, külföldi mintákkal. Ehhez kamatoztatni kívánjuk az intézményi tudástőkét és gyarapítva hasznosítani a hivatali eszközyont.

A hivatali működés fejlesztéséhez kötődő főbb specifikus célok a következők:

- Az MSZH *önálló* gazdálkodásához és hatékony, *költségtakarékos* működtetéséhez szükséges kereteket alakítunk ki.
- Erősítjük az *adaptív és tanuló szervezeti kultúrát* az eredményesség és a stratégia sikere érdekében.
- Személyi és szervezeti tudatossággal hasznosítjuk és fejlesztjük a *hivatali tudástőkét*.
- *Célkövető és összehangolt* módon menedzseljük az *informatikai és kommunikációs* eszközyont.

4.4.1. Önálló gazdálkodás, költségtakarékos működés

Önfinanszírozó jelleg

Arra törekszünk, hogy az MSZH önfinanszírozó jellegének megőrzésével és a fejezeti jogok tudatos gyakorlásával *átlátható, kiszámítható kapcsolatot* építsünk ki mind a központi költségvetéssel, mind a GKM-mel.

A hivatali bevételek túlnyomó részét kitevő *igazgatási szolgáltatási díjak rendszeres* – inflációkövető – *karbantartásával* olyan díjpolitikát érvényesítünk, amely egyensúlyt teremt a költségarányosság igénye és a sajátos (európai mintákat is követő) iparjogvédelmi politikai szempontok között, preferálja az elektronikus ügyintézkést és az ügyfelek jogainak rendeltetésszerű gyakorlását, ösztönzi a hatékonyabb intézményi működést és a szükséges mértékig szociális szempontokat is figyelembe vesz.

Célunk az alaptevékenységet is támogató, *növekvő mértékű forrásbevonás* a hazai, európai és nemzetközi pályázati rendszerek, illetve technikai együttműködési lehetőségek céltudatos kihasználásával, a projektszemlélet erőteljes érvényesítésével. A bevételi struktúra rugalmasságát ezzel is javítjuk. Szükség esetén élni kívánunk a *tartalékképzési lehetőséggel*.

Hatékony gazdálkodási módszerek

Integrált statisztikai *elemző-, ellenőrző- és kontrollingrendszer*t építünk ki, informatikai támogatással. Az MSZH ingatlan- és eszközyonát, infrastrukturális és társasági tulajdoni adottságait a *szolgáltatóképesség javítása* érdekében aknázzuk ki.

4.4.2. Adaptív és tanuló szervezeti kultúra

Az eredményesség és a stratégia sikere érdekében a következő területeken erősítjük az adaptív és tanuló szervezeti kultúrát:

- gyors *reagálásra és komplex kihívások* kezelésére alkalmas, projektorientált, horizontális együttműködési formák kiépítése és működtetése *egyértelmű szabályozási, irányítási és felelősségi viszonyok mellett*;
- a szervezeti hatékonyság fokozása a belső döntés-előkészítés, az információáramlás és a szervezeti egységek közötti együttműködés javításával, a *középvezetői szintek döntéshozatali felelősségének tudatosításával* és erősítésével;
- a feladatok végrehajtásának ellenőrzésére megfelelő *monitoringmechanizmusok kiépítése* és működtetése.

4.4.3. A hivatali tudástőke hasznosítása és fejlesztése

A helyzetelemzésből is kitűnt: az MSZH legnagyobb értéke a magasan képzett, nemzetközileg is kimagasló szakismerettel rendelkező humánerőforrás. Ezt meg kell őrizni, sőt, fejleszteni kell a hivatali alapfeladatok ellátásához, illetve e stratégia sikere érdekében. Mindezekre figyelemmel a következő területeken kívánunk előrelépni (összhangban a Ktv. előírásaival és együttműködve a Kormányzati Személyügyi Központtal):

- a HR-tervezés éves gyakorlatának bővítése a *középtávú prognózisok, az utánpótlás-nevelés, a képzési program, a vezetőképzés és a karriermenedzsment* helyi adaptációjával;
- rendszeres *munkakör-karbantartás és -modernizáció*;
- szervezeti-vezetői *készségfejlesztés*, az egységesített értékelési és minősítési kritériumrendszer és gyakorlat *felülvizsgálata*;
- a hivatali teljesítmény- és követelményrendszer továbbfejlesztése a kormányzati személyügyi politikával összhangban, *differenciált mérőszámok* kialakítása;
- a tudásközponti jelleghez elengedhetetlen *tudásmenedzselési és motivációs eszköztár* fejlesztése.

4.4.4. Az informatikai és kommunikációs eszközvagyon menedzselése

Az informatikai és kommunikációs eszközvagyon célkövető és összehangolt módon történő menedzselésére törekszünk. Alapelvei szinten azt várjuk a hivatali informatikától, hogy *szolgáltató típusú, funkcióorientált és biztonságos* legyen.

Szolgáltató típusú informatika

A szolgáltató informatika víziója a szolgáltató hivatal követelményéből vezethető le. Egyrészt e vízió igényli a *szolgáltatói megközelítés átvitelét*, alkalmazását a szervezet egy részegységére. Másrészt arról van szó, hogy az elektronikus ügyintézés során az informatika az eddigi *háttérszerepből előre lép a frontvonalba, és közvetlen kapcsolatba kerül* az ügyfelekkel és a tájékozódó jogkeresőkkel, vagyis az informatikának immár közvetlen módon is szolgáltatónia kell.

Funkcióorientált informatika

Az informatikának az intézményi célok elérését kell szolgálnia, különösen a következő területeken:

- az *e-hivatali* ügyintézés fokozatos továbbfejlesztése (különösen az általános elektronikus iratkezelési rendszer tekintetében);
- a hivatal *ügyfélkapcsolati rendszerének* korszerűsítése;
- az *elektronikus lajstrom* fejlesztése;
- a szellemi tulajdon-védelmi *portál* állandó fejlesztése.

Biztonságos informatika

A biztonság érdekében az informatikának meg kell felelnie az irányadó jogszabályoknak és szakmai szabványoknak. Az informatikát a *minőségbiztosítás elvei* szerint felépített szabványok szerint üzemeltetjük. 2009-ig megvizsgáljuk az *ISO 27001 informatikai biztonsági tanúsítvány* megszerzésének lehetőségét.

Egyéb fejlesztések

Az intézményi tudásbázis hatékonyabb kiaknázása céljából továbbfejlesztjük a *hivatali intranetet*.

A belső, a hazai és a nemzetközi fejlesztői eredményeket a jövőben is megfelelően kombináljuk, összhangban az *e-kormányzati program* előírásaival, feladataival.

V. MEGVALÓSÍTÁS ÉS MONITORING

Az MSZH 2007 és 2010 közötti időszakra eső stratégiájának sikeres megvalósítása a környezet és a végrehajtás folyamatos és párhuzamos értékelésén múlik. Elvi és gyakorlati jelentőséggel bír a *környezet hatásainak helyes mérlegelése, a stratégiai illeszkedések pontos azonosítása, a szellemi tulajdon védelmében érdekelt hazai és külföldi célcsoportok szükségleteinek követése*. E szempontok indokolták az alapos és körültekintő helyzet-elemzést. Ezek *karbantartása* és az időszak közepén való „újrafelvétele”, a *változáskövetés* elengedhetetlen.

Ugyanakkor a stratégiai monitoring számos eszközeivel biztosítani kell a stratégiai cél-állapothoz vezető lépések, intézkedések és akciók megvalósításának *folyamatba épített, értékelő nyomonkövetését* is. Ehelyütt ennek a vezetési feladatnak csak néhány, intézményesült garanciáját foglaljuk össze.

A *cél- és eszközrendszer összefüggéseit* 2008-tól a konkrét éves intézkedési tervekben két metszetben is láttatni kívánjuk: *önálló szabadalmi, védjegy és dizájn, szerzői jogi, innovációtámogatási stratégiakivonattal a különböző célcsoportok számára összefoglalt cselekvési terv készül a hatékonyabb tudatosítás érdekében*. Másrészt a hatósági mivoltunknál fogva szükségképpen *korlátozott választékú eszközök* (szabályozási és közpolitikai eszközök direkt használata, támogatási eszközök elenyésző birtoklása és erőteljes katalizálása) viszonylag egyszerű (diagonál)-mátrixba rendezhetők *stratégiai pilléreink sajátos célkarakterének megfelelően*.

Az *éves intézkedési tervek* lépcsőzetessége működő intézményi gyakorlattal beépül a kormányhivatal éves *munkatervébe*, amelynek az *időrend* és a *felelősség* pontos meghatározása mellett az erőforrások és eszközök adott *kapacitásaival való hatékony gazdálkodás* próbáját is ki kell állniuk. E tekintetben irányítási struktúránk a *hagyományos vezetői testületek* mellett a *belső szakmai nyilvánosság* (kibővített vezetői értekezlet, szakmai fórum, intranet) és a *tanácsadó, koordináló szervek* (pl. Magyar Szellemitulajdon-védelmi Tanács, közlöny- és szemle, illetve honlap-szerkesztőbizottság, minőségirányítási tanács stb.) monitorozó munkájára is támaszkodik.

További belső állandó testületek, az érdekelt felelősök szakirányú hatósági kabinetjei, módszertani, informatikai vagy akár a működést támogató szakmai – így közbeszerzési, szociális, oktatási – bizottsági keretei saját éves munkaprogram szerint kötelesek *ellenőrzött, értékelt és visszacsatolt viszonyokat teremteni*. Mindebben az *éves szakirányú munkaprogramok* (nemzetközi együttműködési, kommunikációs, pályázati, intézményközi hálózati stb.) adják a mérési koordinátarendszer alapjait.

A szervezeti és egyéni felelősök, a határidők, a *teljesítményindikátorok* (így az intézményi mutatószámok közel 100 fajtája) a hivatali összesített intézkedési tervtől az *egyéni teljesítményértékelési rendszerbe foglalt* kötelezettségekig átfogják a végrehajtás teljes keresztmetszetét.

Mivel az *MSZH stratégiájának nyilvánossága* (honlap, kiadvány, vezetői ismertetés) a *lehető legszélesebb*, az eredményekről való *számot adás fórumai is hasonlóak*: a hivatalos éves jelentés, a „Fehér könyv a szellemi tulajdon védelméről” éves kiadásai a szakmai nyilvánosság elismert színterei. A szellemi tulajdon védelmének szentelt *hivatali internet-portál* az *ügyfélelégedettség* mérésével és a *hatásvizsgálatok* bemutatásával ugyancsak az *átláthatóság* és az *elszámoltathatóság* biztosítója.

Az MSZH stratégiájának megvalósítása és monitoringja szolgálatában is a *tanuló szervezet* ismerveit kívánjuk tanúsítani: a *rendszerelvű gondolkodást*, a *személyes felelősségű irányítást*, a *gondolati minták érvényesítését*, a *csoportos tanulás* képességét és mindezek foglalataként a *közös jövőkép kreatív gondozását*.

Budapest, 2007. december

dr. Bendzsel Miklós
elnök

RÖVIDÍTÉSEK JEGYZÉKE

BPHH	Belső Piaci Harmonizációs Hivatal
CPVO	Közösségi Növényfajta-hivatal (angol nevén: <i>Community Plant Variety Office</i>)
EKTB	Európai Koordinációs Tárcaközi Bizottság
ENYV	Egységes Nyilvántartási Ügyviteli Rendszer
EPN	Európai Szabadalmi Hálózat (<i>European Patent Network</i>)
ESZE 2000	az Európai Szabadalmi Egyezmény 2000-ben felülvizsgált szövege
ESZE	Európai Szabadalmi Egyezmény
ESZH	Európai Szabadalmi Hivatal
ESZSZ	Európai Szabadalmi Szervezet
Ket.	a közigazgatási hatósági eljárás és szolgáltatás általános szabályairól szóló 2004. évi CXL. törvény
Ksztv.	a központi államigazgatási szervekről, valamint a Kormány tagjai és az államtitkárok jogállásáról szóló 2006. évi LVII. törvény
Ktv.	a köztisztviselők jogállásáról szóló 1992. évi XXIII. törvény
MKIK	Magyar Kereskedelmi és Iparkamara
MSZTT	Magyar Szellemijajdon-védelmi Tanács
OECD	Gazdasági Együttműködési és Fejlesztési Szervezet (<i>Organisation for Economic Co-operation and Development</i>)
OHIM	Belső Piaci Harmonizációs Hivatal (angol nevén: <i>Office for Harmonization in the Internal Market</i>)
PCT	Szabadalmi Együttműködési Szerződés (<i>Patent Cooperation Treaty</i>)
PIPACS	Publikus Iparjogvédelmi AdatbázisCSalád
RET	Regionális Egyetemi Tudásközpont
RIÜ	Regionális Innovációs Ügynökség
SZJSZT	Szerzői Jogi Szakértő Testület
Szt.	a szerzői jogról szóló 1999. évi LXXVI. törvény
SZKV	Szabadalmi Közlöny és Védjegyértesítő
Szt.	a találmányok szabadalmi oltalmáról szóló 1995. évi XXXIII. törvény
TRIPS-megállapodás	a Kereskedelmi Világszervezetet létrehozó Marrakesh-i Egyezmény részét képező, a szellemi tulajdonjogok kereskedelmi vonatkozásairól szóló megállapodás (<i>Agreement on Trade-Related Aspects of Intellectual Property Rights</i>)
TTI-stratégia	a Kormány közléptávu (2007–2013) tudomány-, technológia- és innováció-politikai (TTI-) stratégiája [1023/2007. (IV. 5.) Korm. határozat]

UNESCO	az Egyesült Nemzetek Szervezetének Nevelésügyi, Tudományos és Kulturális Szervezete (<i>United Nations Educational, Scientific and Cultural Organization</i>)
VIVACE program	Vállalkozói Iparjogvédelmi Versenyképességet Alapozó Cselekvési Program
WHO	Egészségügyi Világszervezet (<i>World Health Organization</i>)
WIPO	A Szellemi Tulajdon Világszervezete (<i>World Intellectual Property Organization</i>)
WTO	Kereskedelmi Világszervezet (<i>World Trade Organization</i>)

Kiadta a Magyar Szabadalmi Hivatal
Felelős kiadó: Dr. Bendzsel Miklós

MSZH – 2008.011